

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 90 Lei.

Havonta ... 30 Lei.

Küldetéseik díjazás szerint
vételnek tel.

Megtelnek naponta reggel.

A lakáskérdés.

Írta: Dr. Nemess Zsigmond.

(Harmadik közlemény.) A béremel
hetés korlátozása.

Az, hogy a szerződéses megállapodás, a bérösszeg felemelhetése tekintetében semmiféle biztosítékot sem nyújt, mint általános szabály van felállítva; de lehet és van kivétel, melyre az általánosságban jelölt és a többségre vonatkozó tétel nem alkalmazható; mert a sok „korábbi” szerződésen kívül „újabbiak” is léteznek. A béremelhetés első törvényes intézkedése ugyanis tavaly volt, mikor kimondva lett, hogy a bérék duplájánál illetve négyszeresénél többre nem emelhetők. A béremelvény, mely 1914-ben évi 1000 magyar koronát fizetett, felemelhető volt maximo 2000 leire. Ennek tavaly történt decretálása után, sok esetben előfordult, hogy a felek — háztulajdonos és bérlő — abból indulva ki, hogy törvényes rendelkezés mellett is megengedhetően „contractus-contratentibus legem ponit” — kölcsönösen meggyeztek és a változott viszonyokra való tekintettel jogukat és köteleességeiket egymás közl saját alkotta mód szerint újabban szabályozták. Szerződést kötöttek, a bérösszeget

felemelték és megállapodtak, hogy az ő béremelvényük a törvényben csak kétféle ezer leire engedélyezett emelés helyett, például évi 2500 leiben legyen fixírozva, mivel szemben azután a béremelvény a bérlő javára kétféle vagy több évre lesz, vagy marad folytatólagosan ezen most újabban stipulált bérösszeg ellenében biztosítva. Az ily megállapodást az új törvény nem változtatja meg; sem időben, sem pénzben.

Ily szerződések mindvégig zavartalanul érvényben maradnak; mert ma és „újbol” nem lehet a hajdan volt jó magyar arany koronára és a megdrágult állapotok szerint mutakozó régi olcsóbb házbérre hivatkozni. Az új törvény az emelhetést az 1916-iki viszonyokhoz mérli — de nem a tavalyiakhoz. Azon háztulajdonos, ki a változott drágasági körülményeket már tavaly escomptálta, az gondos spekulációjának következményeit úgy viseli, amint azt maga akarta; — a másik fél kárára nem gazdagodhatik és az új törvény nyújtotta netáni előnyökben tavaly kötött szerződése lejártáig akkor sem részesül, ha a bér pillanatnyilag 3, 4, 5 vagy, 7-szeres kulcsbeli összegben alul marad. Tavaly tilos volt ugyan többet köve-

telletni, de szabad volt bármi sokban vagy kevésben kölcsönösen meggyezni. Ez nem turpis causa, ez érvényes meggyezés, mely hatályában fennáll. A 9 § kiterjeszti a béremelést a folyamatban levő és 1924. május 6. után lejáró szerződésekre is, vagyis az, kiknek tavaly a bér duplára illetve négyszeresre lett emelve, annak azt most tovább maximálja a 3, 4, 5 vagy 7-szeres kulcs szerint, de kik a maguk vagyonával szabadon rendelkezve erre nézve önkényt és közös akarattal a maximumon már előre túl mentek, kik az emelés fokozatát magukra nézve kötelezően már egy ízben mint maximumot megállapították és ennek különben tiltva volt gyümölcsét már élvezték és ma is élvezik, azok változatlanul tovább maradnak ebben az élvezetben és nem igényelhetnek a maguk részére most külön nagyobb adagot. — Meglehet, sőt valószínű, hogy sok ily háztulajdonos — az új törvény szerint — tavaly rosszul spekulált; de mert spekulált, most tavalyi számítgatásának eredményét tünni tartozik. A viszonyok tavaly óta nem változtak oly mérvben, mint 1916. óta, tehát alapjában véve az ily háztulajdonossal nem is történik valami különös

sérelem és ha a bérlő spekulációja jobban ütött ki, az sem valami lényeges, hisz ő már előre többet fizetett mint más. Nem lehet egy kölcsönös meggyezésből kifolyólag az egyik felet indokolatlanul megbüntetni, a másikat pedig megjutalmazni. Nem kell, hogy a törvény az ily kivételes esetekre expressis verbis intézkedjék; különben sines oly törvény a világon, mely az életnek ezernyi változatoságát minden körülményére külön teteles paragrafust tudna állítani; itt van a ratio legis és az életet erre kell alapítani.

A házába költözhetés. A törvény 5. §-a megengedi a háztulajdonosnak, hogy amennyiben ma mint bérlő lakik — saját házába költözhesse. Ezt csak azon feltételhez köti, a) hogy a tulajdonos, vagy háztulajdonos maga és ne idegen jusson oda vagyis, hogy az ily lakást ne használhassa fel üzleti célokra; b) cserébe adja át a maga bérelt lakását.

Ez esetben nincs felmondás, ha nem nyomban lakóváltás, illetve ha egymásközt nem tudnak megállapodni a bíróság fogja kimondani, hogy mely záros határidő alatt és végrehajtás terhé mellett tartoznak a lakáscserét megejteni. Természetes, hogy a törvényes elő-

Balla Frigyes

és növendékei.

(Gyűjteményes képiállítás a Kulturpalotában.)

A Kulturpalota kiállítás terében holnap, vasárnap délelőtt nyílik meg Balla Frigyes képiállításának és növendékei gyűjteményes tárlata. Ez az első eset, hogy a mester és tanítványai munkáikkal együttesen lépnek a közönség elé. Balla Frigyeset nem szükségessé hemutatnunk. Nemes, megállapodott művészetét már régóta ismeri és méltányolja Arad műértő közönsége. Most legújabb munkálkodásának termését állította ki. A legteljesebb elismerésre tarthat számot a „Büntudat” c. nagy képe, amely rajzban, színezésben elgondolásban mestermű. Ezen a munkán meglátszik, hogy alkotója elmélyült és problémát igényelt megoldani, amely frappánsan sikerült. Másik kvalitásos alkotása a kifejező drámai erejű „Tragédia”. Finoman megrajzolt „Olasz nője”, látványos „Gamin”-je, kedves humorú „Zsákmanya”, pompás miniatűrjei és egyéb képei a művész legjobb munkái közé tartoznak. Balla Frigyes ezzel a néliány legújabb munkájá-

val öregbítette hírnevét és a közönség elismerését.

A kiállítás falainak többségét a tanítványok munkái foglalják le. Megvalljuk, hogy kissé idegenkedve mentünk a növendékiállításra, mert ugyan mit produkálhat egy-egy fiatal leány? Az összehatas azonban elűzte az averziót is a legszigorubb tárgyilagossággal megállapíthatjuk, hogy Balla Frigyes növendékei a tudás és haladás ama fokán állnak, hogy bátran kiállhatnak műveikkel a nyilvánosság elé. A legtehetségesebb közöttük kétségen kívül Schwartzberger Frida. Ez a fiatal leány már nem is amatőr, hanem szép jövő előtt álló művésznő, akinek még csak a magasabb iskolát kell elvégeznie, hogy a hivatásosok közé kerüljön. Biztos ecsetkezelés, színérzék, pontos rajztudás, kifejező erő — ezek jellemzik a kisasszony művészetét. Azt hisszük, hogy hamarosan elsőrangú portréfestő lesz, mert tehetsége erre predestinálja. A magasabb studiumokat Balló Edénél vagy Karlovsky Bertalannál kellene folytatnia.

Tehetséges növendéke Balla Frigyesnek az egészen fiatal Szabados Jucy. Virágcsendélete finom színérzékéről tanuskodik, ta-

nulmányfeje, cigányleánya és rajzai biztos kézre vallanak. Kvalitás nyilatkozik meg Timkó Nelly figurális dolgaiban. Ő az iskolában a modern irányzat egyedüli képviselője. Palattájáról oly módon veszi a színeket, ahogyan fiatal növendékek nem szokták. Ez a bátorság tiszteletreméltó. Legjobb munkája egy pasztell-csendélete. Barbulescu Valéria a nőfésztők kedvenc témáihoz, a gyümölcs csendélethez fordul. Rajztudása magas színvonalon áll. Színei híven adják vissza a különböző gyümölcsök színét. Berán Kató megkapóan finoman festett virágcsendélete és ügyes rajzu tanulmányfeje értékes alkotások. Fischer Gitty szintén virágok festésében találja gyönyörűségét. Legsikerültebb virágcsendélete az „Orgonák” című, amely akármelyik beérkezett művésznak is dicséretére válnék. Finom tónus és pregnáns rajza karakterisztikus. — Huppert Böske „Paraszt-ebédje” és két csendélete talantumos kezek műve. Popoviciu Hortensia rövid ideje tanult Ballánál, de a rövid tanulmányidő alatt is tehetséges növendéknek bizonyult. „Fekete kávé és konyak” című csendélete határozott talentumot árul el. A 13 esztendő Rácz

Magda gyümölcs-csendélete finom munka, idősebb festőnek is díszére válnék.

A kiállítás egyik legkiválóbb alkotása az „Imádkozó öreg” című viseli. Alkotója Soltész Mária. Ezzel a névvel még sokszor találkozni fogunk, mert viselője hivatásos kezelője az ecsetnek. A mit ez a fiatal leány produkát, az már túlnőtt a dilettantizmus határán. Figurális vásznaiiban a rajztudás magas foka nyilvánul meg. Színei harmonikusak, beállításai izlésre és biztos szemre vallanak.

Van Balla Frigyes növendéke között egy tizenegy esztendő fű. Szömörkényi Károly, aki korát meghaladó művészi készséget árul el rajzaival. A kis Szömörkényi kész karrikatura-rajzoló. Egy albumban nővéreinek és barátjének táncait rajzolta meg tusban mozgalmasan, elevenen, annyi humorral és karakterizáló képességgel, hogy a szemlélőnek önkéntelenül mosolyognia kell a naivan kedves és öntudatlanul humoros képeken. Néhány ceruza-rajzot is láttunk tőle. Csupa mozgás és ritmus a vonalakban és humor a beállításban.

A többi tanítvány: Condureteanu Mária (virágok, rajzok),

feltételek kétségtelen bizonyítéka mellett — telekkönyv, végrendelet stb. — ezen bírói határozat a fogantatást birtokon kívülnek mondja ki; mert a törvény nem „felmondást”, hanem kifejezetten „kilakoltatást” rendel és azt is, hogy a háztulajdonos ezen csere jogával bármikor élhet. Itt nincs szükség az évnegyedes, vagy fél éves és alkalmasság vagy szabályrendeleti költözködési időszak figyelembe vételére; mert cseréről van szó, mely bármikor megejthető.

A törvény a háztulajdonosnak ezen jogát azonban rendkívüli mód korlátozza és taxative sorolja fel azokat, kiket nem lehet ily cserére kényszeríteni. E felsorolásban benne vannak az összes latinerek, trók, művészek, köztisztviselők stb. úgy, hogy a bíróságon, kereskedőn és iparoson kívül jóformán senkit sem lehet a lakásából ily címen kilakoltatni.

A dolog természetéből folyik, hogy a cserébe jutott új bérlet a régi háztulajdonos köteles elfogadni és tűrni tartozik, hogy a kiköltöző helyébe, a kilakoltó jöjjön, mert e bérlet nem vált szabaddá és a régi háztulajdonoson sérelem nem esik. Tiltakozhatik, ha erre nyomos okai vannak és ha oly bizonyítékot tud nyújtani, melylyel a cserét megakadályozhatja; de ez már bírói mérlegelés tárgya és a ritka kivételek esete.

Hogy áll a leu?

Április 21-én fizettek 100 lelért:
Párisban 7-12 frankot
Budapest 2200 kuiráid
2800 beiről koronát.
Prágában 16-40 szokolt
Berlinben 12-800 márkát.

Czeisel Böske (rajzok), Fenyves László (rajzok), Gaál Edith (rajzok), Grosz Piroska (rajzok), Hartmann Olga (rajzok), Indra Margit (rajzok), Klein Gizi (rajzok), Köles Böske (ízletes reggeli és rajzok), Lévai Annuska (rajzok), Lessich Sárika (csendélet, rajzok), Mategovszky Mici (Antik holmik), Nemes Baby (rajzok), Podina Krisztina (rajzok), Schwartz Alfréd (rajzok), Szántay Zoltán (rajzok), Szömörkényi Marda (rajzok), Tamasiu Veturia (Feketekává és rajzok), Komoly főrekvessel igyekeznek eltanulni a rajzolást és festés művészetét. Valamennyiben megvan a készség és a verseny ingere, hogy jót és még jobbat produkáljanak és bizonyosak vagyunk benne, hogy hivatott mesterük szakavatott vezetése mellett idővel mind értékesebbet fognak produkálni.

Végigtekintve az izlésesen rendezett gyűjteményes kiállításon, az az impresszió szűrődik le a szemlélőben, hogy Balla Frigyes növendékei mesterük dicsőségére válnak. Az ő keze, az ő fejlett izlése és tudása meglátszik minden festményen, rajzon. Ha a növendékek egyike-másika idővel hírnévre tesz szert, ne feledje el első mesterét, aki fáradságot nem ismerve, lelkesedéssel és sok szeretettel vezette a bátortalan kezdőt.
Károly József.

90 éves az aradi önkéntes tűzoltóság.

(Ez évben országos jubileumot tartanak az aradi önkéntes tűzoltók. — Jegyzetek az aradi tűzoltóság multjából.)

A Piața Imperatul Traján (Attila-téren) levő ódon tűzoltóaktánya parancsnoki szobájában érdekes, régimódi fotográfia függ a falon. Tán ötven évvel ezelőtt készült, primitív, de mégis kegyelettel őrzött csoportkép, rajta az akkori önkéntes tűzoltóság veteránjai tollas kalpagban, huszáros mun-dérban, oldalukon büszke karddal. Fehérhaju, rokkant derekú aradi öreg urak állottak oda fiatalos pózban a fényképész lencséje elé; az első aradi önkéntes tűzoltóság tagjai, akik annak idején anno 1834-ben, amikor a debreceni kollégium „nagybotosai” és „kisbotosai” még fustélyokkal felszerelve rohantak meg az égő civisházakat, már az akkori időkhez képest kintinően felszerelt és begyakorolt önkéntes tűzoltóságot alakítottak Aradon. A régi Magyarországon akkor még ismeretlen fogalom volt a szervezett tűzoltóság intézménye, a szomszédok siettek csöbörrel-vödörrel oltani a tüzet és bizony Aradon is számos ház elhamvadt abban az időben. Ez adta az inspirációt néhány derék aradi polgárnak, hogy megalakítja az önkéntes tűzoltóság eddig ismeretlen intézményét. 1834-ben sok titokzatos háttérü gyűjtogatás történt Aradon és néhány Lukácsy János akkori főkapitány löháton járta be éjjel-nappal a várost, hogy tűz esetén nyomban színhelyet teremjen.

Ilyen körülmények között alakult meg az első önkéntes tűzoltóság Aradon néhány Múlics János má gánzó vezetésével. Mesteremberek, kalaposok, kőművesek, mézeskalácsosok, németzücsök, cserépcsinálók, cipészek, szabók, korcsmárosok, kádárok, rézművesek voltak a tagjai az első tűzoltótestületnek, de *Berbekár* Demeter orvosudor és *Deutsch* Márton kereskedő is az iparosokéval egyforma buzgalommal öltötte magára magyáros, sujtásos tűzoltó uniformisát, amikor félreverték a harangokat. Mert évtizedeken keresztül harangok félrevertése jelezte a tűzveszedelmet Aradon. Nemsokára, 1834. őszén már fel is vették a tűzoltók a tűzkeresztséget: a *Bujánovics*-féle házban hatalmas méretű tűz pusztított, amelyet a derék, önkéntes tűzoltóknak kezdetleges eszközeikkel is sikerült elfojtaniok és nagy értékeket megmenteniok.

1845. tavaszáig nem fordultak elő nagyobb tűzvészek, de akkor Erdélyből jött gyűjtogató hordák tanyáztak Arad városában és napirenden voltak a gyűjtogatások. Az önkéntes tűzoltóknak volt köszönhető, hogy a várost a pusztító veszély ellen önfeláldozó bátorsággal megvédelemtették. Arad város tanácsa ki is fejezte elismerését és *negyvenegy* tűzoltó részére ezüst érmeket veretett. Az előlapon láng-

baboritott ház látszik, melyet szent Flórián, a tűzoltók védszentje olt. Alatta ez a körirat: „Arad városa emlékül a tűzvészben serény segítőknek”.

Teltek-multak az évtizedek és a javakorbéli aradi polgárokból ezüstös hajú veteránok lettek. Az aradi öreg urak azonban mégis felöltöttek magukra a díszegyenruhát, a mikor 1868-ban pünkösöd másodnapján megtartották a tűzoltóság zászlószentelési ünnepségét. Ez után készült a fotográfia is, amelyen Arad előkelő családjának számos kintinő tagja rajta volt. *Dengl* József, *Variassy* János akkori főkapitány, *Tedeschi* János, *Ritt* József, *Perczel* Antal, *Atzil* Péter Arad akkori polgármestere, *Szenle* Béla főispán, *Kristóry* Zsigmond szerepeltek az önkéntes tűzoltóság tisztikarában, csupa olyan név, amelyről kegyelettel emlékeznek még ma is meg az utódok és a régi Arad mai buvárai, akik emléznak ósdi fotográfiákon...

Az aradi önkéntes tűzoltóság jövő esztendőben, 1924. nyarán érkezik el fennállásának kilencvenedik évfordulójáig. Az önkéntes tűzoltóság 1881. óta ugyancsak kiegészítője a hivatásos városi tűzoltóságnak, de a kilenc évtizedes mult, a nemzedékről-nemzedékre folytatott őrzetlen munka egész Arad, sőt egész Erdély ünnepevé fogja varázsolni a jubileum napját. A hivatásos tűzoltóság is sokat köszönhet az aradi önkéntes tűzoltótársulatnak: felszerelési eszközeinek nagy része — többek közt a gőzfecskendő is — az önkéntes tűzoltóké.

Záray Jenő tanár, az aradi önkéntes tűzoltótársaság főparancsnoka már megkezdte az előkészítő munkálatokat a jövő esztendői jubileumra. Arad város közönsége bizonyára teljes támogatásába fogja részesíteni ezt az ünnepelet, amely felidéz majd a galambösz veteránok nagyapái, déd apái felejthetetlen emlékeit.

(pt.)

Odry kibékült Sebestyénnel.

(A járásbírósg megszüntette az eljárást.)

Az igazságügyi palota folyosóját ma a kora délelőtti órákban elzárta a sétáló embertömeg. A városház bohém vendégei mind ott voltak, a kíváncsiság hozta őket a törvényszék épületébe, hogy még a mult évben történt sajnálatos afférből kifolyólag indított pör tárgyalását meghallgassák. Mindenki békíteni igyekezett *Sebestyén* Jenőt és *Odry* Zoltánt és amint ez a tárgyaláson kitűnt, sikerült is. *Zih* József járásbíró tárgyalja az ügyet, aki legelőször *Sebestyén* Jenőt hallgatja ki. *Sebestyén* a sablonos kérdésekre a legnagyobb nyugalommal válaszolt. A járásbíró gelol-

vasta dr. *Moldovan* János kórházi főorvos jelentését, aki *Odry* Zoltánt a Közkórházban kezelte és eszerint *Odry* Zoltán csak kisebb sérüléseket szenvedett, amelyek nyolc napon belül gyógyultak. Minthogy az orvosi látlelet csak könnyű testi sértést igazolt, dr. *Dénes* Jakab ügyészi megbízott elejtette *Sebestyén* ellen a vádat. A járásbírósg ezután csak úgy hozhatott volna ítéletet az ügyben, hogyha *Odry*, mint főmágnavádó átvette volna a vádat. *Böncs* Károly dr., *Odry* Zoltán jogi képviselője kérte a járásbírósgot, hogy szüntesse meg az eljárást *Sebestyén* ellen. Hasonlóképpen szólalt fel *Sebestyén* Jenőné képviselője, *Miclea* Sever dr. is, mert *Odry* Zoltán az incidens alkalmával szintén könnyű testi sértést követett el *Sebestyén* ellen. *Zih* József járásbíró meghozta ezután ítéletét, mely szerint a felek kérésére megszünteti az eljárást az *Odry*—*Sebestyén* ügyben. A folyosón találkoztak ismét az affér szereplői, akik kölcsönös bocsánatkéréssel jóbarátok lettek.

Az adóvallomások utolsó napja.

(Eddig 27 ezer iv érkezett be.)

Az adóvallomások benyújtására kitűzött és meghosszabbított határidő holnap, 22-én lejár és ezen a napon tul nem lehet többé adóvallomást benyújtani. Tekintettel arra, hogy a határidő utolsó napja vasárnapra esik, a pénzügyminiszter rendelete értelmében *vasárnap is egész nap tart az aradi pénzügyigazgatóság két adókerülete hivatalos óráit*. Még pedig délelőtt 9 órától déli 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A mai napig az első adókerülethez körül belül 14.000 vallomás iv érkezett be, míg a második adókerületnél ez a szám 13.000. Tehát összesen Aradon 27.000 vallomási ivet nyújtottak be eddig, de még ez sem fedi teljesen a vallomásoknak azt a számát, amennyit tulajdonképpen be kellett volna adni, azonban illetékesek kijelentése szerint nagyjából megközelíti ezt. Természetesen ez a huszonhétézres szám nem azt jelenti, hogy Aradon ennyi adózó van, miután vannak olyanok, akiknek ké vagy három adóvallomási ivet is ki kellett tölteniök. Még körülbelül két-három ezerre tehető azoknak a vallomási iveknek a száma, amelyeket be kellene még nyújtani a pénzügyigazgatósághoz.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium kebeléből nyert értesülés szerint az adóvallomások határidejét *semmi esetre sem fogják újból meghosszabbítani* (Rador.)

— *Fizetésemelést kapnak a postások*. *Bucurestiből* jelentik: Tegnap *Mosoiu* tábornok, közlekedésügyi miniszter látogatást tett a központi postahivatalban és a tisztviselők küldöttségének tudomására adta, hogy az ötszázmillió kölcsönből a postások fizetését is megfelelő módon fogják emelni. Közölte, hogy a nyolcszáz lei havi törzsfizetésen aluliak negyven százalékos emelést, a 800-tól 1500-ig ötven százalékos és az 1500-tól 3000 lei törzsfizetésig hatvan százalékos fizetésjavítást kapnak a tisztviselők. (Rador.)

DGT. személyszállító hajóin pedig május 15—30-ig ötven százalékos viteldíjkedvezményt. Budapestre és vissza. A külföldi vásári látogatók május 17. és 25-ik között vizum nélkül léphetik át a magyar határt és a vásár alkalmával a rendszeres vizumdíjak 50 százalékát elengedik, akár a külképviseleti hatóságoknál, akár a vásár területén beszerezhetik az utlevéllátalmazásokat.

A vásár területén, — tekintettel a fennálló devizarendeleltre, — idegen pénzeket beváltó kirendeltséget létesítenek, amely a vásár látogatóinak minden kérdésben szak szerű utbaigazítást ad és a vásár alkalmából engedélyezett könnyítések közvetít. Az összes kedvezmények igénybevétele számozott, személyre szóló mérsékelt áru vásárlási igazolvány megváltásához van kötve, amely a vásár területére szabad belépést biztosít. Az igazolványokkal együtt csinos kivitelű vásári jelvényt is kapnak a résztvevők. A vásárlási igazolvány lefejezhető szelvénye felhasználható a lakásigény bejelentésére is, amelynek ellenében Budapest idegenforgalmi hivatala az igényelt lakást kiutalja.

A vásár területén az idén is közös hivatalos bizottságot állítanak fel, melyben az idegenforgalmi hivatal, a menetjegyiroda és az államrendőrség kiküldöttjei vesznek részt. Ennél a bizottságnál intézhetik el a külföldi látogatók a vizumkérelmét, lakásigényüket, a fendőri jelentkezést. A vásárra vonatkozólag bővebb felvilágosítást a magyar külképviseleti hatóságoknál és a kereskedelmi, és iparkamaráknál szerezhetnek be a látogatók.

Károlyi Mihály

volt titkárának berlini afférja.

(Jeszenszky főhadnagy inzultálta a leggazdagabb német pénzmágnást.)

Berlinből jelentik: A berlini pénzvilág és a színházi körök napok óta egyébről sem beszélnek, mint arról a szállodai botrányról, amelynek egyik hőse Jeszenszky Imre volt főhadnagy, Károlyi Mihály egykori titkára, aki hosszú ideig megosztotta Károlyival cseh szlovákiai, majd jugoszláviai emigrációs magányát is. Jeszenszky még huszárfőhadnagy korában együtt szolgált Károlyi Mihállyal, majd repülőtszázott és a világháborúban, mint a legvakmerőbb pilóták egyiké számos kitüntetéssel szerzett. Az októberi forradalom után Károlyi Mihály maga mellé vette személyi titkárának és közfarsasági elnök korában később ugyiszólván egyetlen lépést sem tett a feltűnő külsejű, fiatal, de teljesen ősz Jeszenszky nélkül. Csak a legutóbbi időben költözött Jeszenszky Bécsbe, majd Berlinbe, ahol rendkívül kellemetlen összeü-

közése támadt a legismertebb német bankárcsalád, egyik tagjával, báró Bleichröder Jánossal.

Bleichröder bárónak tudvalevőleg Orska Mária, a híres berlini drámai színész nő a felesége, aki most egyik szanatóriumban fekszik morfiannmérgezésben. — művésznőt — Bleichröder báró szerinte — egyik barátja Amsel Lene táncművész nő szoktatta rá a morfiann élvezetére és emiatt a báró Amsel kisasszonyt el is tiltotta házából. A táncosnő és Orska Mária a tilalom ellenére továbbra is meghitt barátságban éltek, ami Bleichröder bárót rendkívül bosszantotta, úgy, hogy amikor legutóbb a Hotel Adlon halljában találkoztak, rátámadt a táncosnőre és rendkívül gorombán összeszidta. A táncosnő véletlenül Je-

A hetvenhatéves cseléd kálváriája.

(Az ellúnt nyolc arany miatt a Marosba ugrott. — Hitt mond özv. Heinrich Jánosné.)

Özv. Heinrich Jánosné hetvenhatéves cseléd, aki két és fél éve szolgál gazdájánál, F. László úrnőknél a Strada Bucur (Eötvös) utcában, ma reggel nem ment bevásárolni a piacra. Szokatlan, szinte forradalmi dolog volt ez az öreg cselédnél, aki cekkel a kezében nap-nap után elvonszolta öreg tagjait a piacig, hogy az ebédrevalót összevásárolja. Nagy lelki vihar előzhetette meg özv. Heinrich Jánosné elhatározását, hogy piaci helyett a Marospartra menjen és a vevők és kofák zürzavara helyett megkóstolja a Marospart délelőtti csendességét. Az öreg cseléd révedező szemmel rötta a sétányt, belenézett néhányszor a Maros hivatáram nyugodalmas árjába, aztán hirtelen elhatározással valahol a papírgyár közelében beledobta hetvenhatéves, táradt testét a Maros hullámaiba. Ha nem mennek arra emberek, özv. Heinrich Jánosné holttestét már talán a Tisza felé sodorná az ár, de mert ellenkezőképen hozta a véletlen az öreg cseléd csapott ősz haja feje most ott nyugszik a közkörházi ágy gyűrött párnáján. A mentők vitték be az életunt öregasszonyt a kórházba halálos dermedtségben, a melyből csak a délután folyamán enyhült öntudatba.

— Senkim, semmim sincs. — mondta gyöngye hangon, amikor felkerestük. Miért nem haltam meg inkább? Mért akartam öngyilkos lenni, mert a gazdám azzal gyanúsított, hogy én loptam el azt a nyolc aranyat, amely még utókor a szőlőből eltűnt. Hiába erősítgettem, hogy nem is tudtam róla, hogy a kulcs nem is volt nálam. a gazdám mindig csak engem okolt. „Vallja be, mert detektív leszek” — mondotta és én hiába mondtam, hogy mások is vannak a házban — ott aludt a bátyja az irodában, meg egy inas is, — a gazdám nem hitt nekem. A fiút megverte, nem val-

szenszky Imre kíséretében tartózkodott a szálloda előcsarnokában; Jeszenszky figyelmeztette Bleichröder bárót, hogy igyekezzen erőt venni izgatottságán, mérsékelje hangját és válogassa meg jobban kifejezéseit. A báró nem hederített a figyelmeztetésre, mire Jeszenszky kétszer arcúttotta.

Az affér lovagiatlan uton nyert folytatást, mert Bleichröder nem provokálta támadóját, hanem elégtételkérés helyett autóba ült, elhagyta a rendőrségre, ahol feljelentette Jeszenszkyt, hogy külföldi és kérte kiutasítását. Az eljárás meg is indult Jeszenszky ellen, azonban kiutasításra nem került sor, mert időközben egyik német repülőgépgyár leszerződtette pilótának és megszerezte számára a további tartózkodási engedélyt.

lott. „Arra esküszöm, hogy a bátyám nem volt” — mondotta és a mult vasárnap a konyhában nekem esett, fojtogatni kezdett. „Nem, nem én loptam el” — mondtam és lelkesedésemben felakasztottam magam. A spárta nem volt elég erős; elszakadt. Akkor elakartam menni, de a gazdám nem akarta kiadni a kulcsot. — alsó-felső-dunám, ruhám ott van nála — s akkor megtalálta a szűrt kulcsát a mosdón. Hogy került oda, nem tudom...

Itt az öreg cseléd lélekzete elhalt, zihálva mutatott a szájára, nem tudott beszélni egy percre.

— Akkor azt mondtam — folytatta — nem bánom, akármi lesz, én meghalok. Amióta a világon vagyok, nem voltam senkinek a tolvaja. Tizenhat évig is szolgáltam egy helyen. A régi gazdám unokája, aki most Törökkanizsán van, most is segít egy pár forinttal!

Csüggedten hagyott fel a szóval. Nincs több mondanivalója. Nem tudott többet felhozni védelmére. Hiszen védőbeszéd helyett, nyöszörgő szavak helyett, melyek kel a valódi bűnösök hártják el maguktól a gyanút, hetvenhatéves ciele árával akart tanuskodni ártatlansága mellett. Nem tudja árthatlan volt-e vagy bűnös özv. Heinrich Jánosné, hisz az ellúnt nyolc arany ügyében nem folyt rendőri nyomozás. Echeray írta meg erről a témáról a „Gyumu öl” című drámáját. Echeray drámája ismétlődött meg ma délelőtt a Marosparton özv. Heinrich Jánosné kálváriájában. (—l.—s.)

— Eltűnt titkos utasítások. Londonból jelentik: A hadügyminisztériumban nagy nyugtalanságot kelt, hogy a katonai szikratávírószolgálat titkos utasításait tartalmazó lajstromok nyomtalanul és titokzatos körülmények között eltűntek

Irodalom, művészet

Isten vára.

(Egy misztérium-dráma bemutatója.)

Budapestről táviratozzák: Tegnap este mutatta be a Nemzeti Színház P. Abraham Ernő „Isten vára” című misztérium-drámáját. A kritikus egyes apróbb hibáktól eltekintve egyöntetű elismeréssel adózik az új színpadi szerzőnek, aki tiszta erkölcsű világnézet és romlatlan, igazi jellemek korszákába viszi a publikumot. A darab témája a Kömives Kelemenné népballada, amely a darabban vallásos háttérrel és nemes törekvésekkel isten szolgálatába állítja Kelemenné. Isten dicsőségére fel akarja építeni isten erős várát, amiben a gonosz állandóan megakadályozza. Kelemen abban a tudatban, hogy a tiszta lélek munkáját csak a bűn akadályozza meg, törvényt tesz társaival együtt asszonyaik felett és azt határozzák, hogy aki elsőnek megy a várba, azt befalazzák. Kelemenné beteg gyermekének felépülése érdekében odaadja magát az orvos képében jelentkező gonosznak. Azonban megbánja bűnét és imában megerősödve elhatározza, hogy elsőnek megy a várba, hogy a befalazzással megtisztítsa lelkét. Idegvesztő az a jelenet, amikor az építők látják közeledni asszonyaik. A befalazzásakor angyali ének és harsonák hangja mellett angyalok vezetik égbe a megdicsőült Kelemennét. Kelemenné Kürti játszotta lelket megrázó erővel. Kelemennét Acél Jóna alakította úgy, hogy a publikum szüntelenül ünnepelte. A gonosz szerepében Kiss Ferenc valóssággal szuggesztív erővel hatott a közönségre. A darab mély hatása tartotta csak vissza a nyíltszíni tetszésnyilvánítástól a közönséget, amely a felvonások végén azután annál erősebben tört ki. A felvonások után a szereplőket és a szerzőt kitörő lelkesedéssel ünnepelte a közönség.

* A színház heti műsora. Vasárnap délután: Liliom. Este: Bajadér. A. bérlet. Hétfő: Négyesfogat. B. bérlet, bemutató előadás. Kedd: Négyesfogat. C. bérlet, Szerda: Román előadás. A nyári szinkörben: Hivatalnok urak, munkáselőadás. Csütörtök: Román előadás. A nyári szinkörben: Faust, munkáselőadás. Péntek: Parasztszünet és Julia kisasszony. Bérletszünet. Szombat délután: Jancsi és Juliska. Operettbemutató. Este: Román előadás.

* Molnár Ferenc legszebb munkája, a Liliom vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett elsőrangú szereposztásban kerül színre. — Vasárnap este Horváth Micivel a címszerepben Kálmán Imre slágeroperettje, a Bajadér kerül színre. Az operett vezetés szerepét Galetta Ferenc, Balogh Böske és Sebestyén Jenő játsszák.

* Nagy Géza fényképész műterme állandóan d. e. 8-tól d. u. 7 óráig, vasárnap és ünnepnapokon is nyitva van. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megyeházzal szemben.

* Két munkás-előadást rendez e héten a színház igazgatósága. Szerdán a nyári szinkörben a Hivatalnok urak kerül színre, csütörtökön pedig szintén a nyári szinkörben a Faust opera. A munkásság körében a két komoly előadás iránt az érdeklődés igen nagy. A munkásság a jegyek nagyrészt már előtértejezte

A román tanítóképző műsoros délutánja. Az aradi román tanítóképző vasárnap délután öt órai kezdettel ünnepélyt rendez a Kulturpalota nagytermében a következő műsorral: 1. A feminiz musról tart előadást Ionescu Florika tanárnő. 2. Az élet fonala. élőkép. 3. Romana és Lugojana. román nemzeti táncok. 4. A haza ünnepe élőkép. 5. Két nemzeti tánc. 6. Vlahuta költeményeiből szaval Anca Anna IV. osztálybeli tanuló. A műsor kiemelkedő eseményeként Lepa Dora operaénekesnő, az intézet tanárnője énekel. Tozelli: Serenada-ját és két román műdalt. A zongorakiséretet Poicioianu Irén V. osztálybeli tanuló látja el. A műsor befejezésül nemzeti táncok következnek, amelyekben, amint az élőképéknél is, a tanítóképző növendékei szerepelnek.

Vigjáték-bemutató lesz hétfő este a városi színházban. Kardos Andor ötletes, francia vigjátékokra emlékeztető darabja, a „Négyesfogat” kerül először színre. A bemutató érdekessége lesz, hogy a színpadon Almai Laci teljes zenekara játszik. A bemutató előadásán maga a szerző is jelen lesz. A Négyesfogat másodszer kedden kerül színre.

Aradi uriaszony, Hegedüs Bébi, aki évek óta külföldön tanult énekelni, mutatkozik be péntek este a Parasztecsület Santuzza szerepében az aradi színházi közönségnek. Hegedüs Bébi fellépte iránt általános érdeklődés nyilvánul meg és teljesen bizonyos, hogy az uriaszony nagyszerű hangja a Parasztecsületben fényesen fog érvényesülni. A Parasztecsület után Strindberg Julia kisasszony-a kerül színre elsőrendű szereposztásban.

Randevu hét tanu előtt. Szerilem a bün fertőjében. A könnyelmű feleség. Egy utca és egy szám (Mónár Ferenc). Valamit az anyósokról. Jelenet az utcán. Az ideinyár szenzációja. Tréfás apróhirdetések. stb. című pompás cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel, a színház kedvenceinek közreműködésével lesz megtartva a hirdetett Divatrevü, díjtalan sorsolással, amelyre a 15-ére váltott jegyek is érvényesek.

Gyermekelőadás a színházban. Szöke-barna babafejekkel, kék és fekete szemekkel mosolyog ma délután az aradi színház nézőtere. Kóró Pál bácsi, polgári nevén Kubán Endre, a Temesvári Hirlap munkatársa tart ma gyermekdélutánt. Rég elfelejtett képeskönyvek kedves figurái elevenednek meg a színpad hátterében, az előtérben pedig Kóró bácsi olvassa fel. Piroskának és a farkasnak örökké friss történetét Bómsz szemekkel figyel az aradi gyereksereg és kis pulha kacsók verődnek össze, komoly és lelkes tapsra, amikor a mesélő megkérdezi a gyerekeket, hogyhát tetszete a mese? A műsorban két vidám mesedaráb szerepelt, amelyekben a szereplő színészek és színésznők a gyermeki lélek meghódítására minden lehetőséget elkövettek. Magánszámok is műsorra kerültek és a gondtalan és vidám emberkéek egy kellemes délután emlékével távoztak a színházból. Biztos, hogy a gyermekszobákban ma este Piroskáról és a farkasról folvik a szó. Kívánatos volna, ha

bán Endre újságírókollégánk gyakran gondolna az aradi gyermekekre.

EZ ARAD!

Alázatos albérlői levél.

Van szerencsém, szerkesztő ur. De ezt csak úgy mondom, hogy van, mert nincs. Tudniillik albérlő vagyok. Hát van egy albérlőnek szerencséje?

Mindjárt megmagyarázom, hogy miért? Olvasom az újságokat, az új lakástörvénnyel kapcsolatban a doktor Nemess, meg a doktor Székely, meg a doktor Fuchs ur magyarázatát. Most, hogy ennyien magyarázzák a dolgot, végre állatom, hogy egyáltalán milyen könynyű nem érteni az egészet. Az a véleményem, hogy az új lakástörvény olyan, mint a csók. Nem is kellene ennyit magyarázni. Gyakorolni kell. Gyakorlat teszi a mestert. Illetve a ház mestert. Amiórt én a tekintetes Szerkesztő urhoz folyamodom, az is gyakorlat dolga. Én, alázatos albérlő, két gyermekes családom, a főbérlettel eddig közvetlen kapcsolatban álltam. Minden hónap elsején bevittem neki a szobám bérét. Most, az új lakástörvény szerint, én, aki eddig kizárólag főbérlettel gyermeke voltam, most már a háziur is vagyok. 50 percentben. Neki is fűtőlök, meg a főbérletnek is fűtőlök. Mindkét helyre fizetek.

Két apám van és két gyermekem. Két gyermekemnek két nagy apja van, az élő és törvényes nagy apukon kívül. Háziuram és főbérlettel osztoznak, ezután a szobapénzen. Le akartam szögezní, hogy az albérlőknek az új törvény miatt nem kell kétségbeesni. Van hova fizetni azt a kis lakást elsején. Két helyre is. Ha az egyik beteg, a másik elfogadja. Hát nincs egy ilyen albérlőnek szerencséje? Igaz tisztelője Dr. Hónapos Szobaur.

Oskeresztény-temető.

(A legújabb afrikai ásatások.)

Parisból jelentik: Rendkívül érdekes és fontos tudományos eredményről tartott előadást minap a legkiválóbb francia tudósok és számos előkelőség jelentésében Msgr. Leynaud, Algir érseke. Beszámolt arról az ásatásról, amelyet Észak-Afrika egyik ósrómai városának, Hadrumentumnak oskeresztény katakombáiban végeztek az ő vezetésével. A katakombákban megtalálták 15 000 keresztény ember sírját. A sírok felírásai rendkívül érdekesek és nagyon fontos adatokkal járulnak hozzá az afrikai katolikus egyház történetéhez. Hadrumentum városa, amelyet a föniciaiak alapítottak a mai Tunisz keleti részén, még a középkor elején elpusztult. A helyén új várost építettek: a mai Szusza városát. A katakombákat elsőször 1883-ban

vette észre. Vincent francia ezredes, ő azonban nem kezdett ásni, mert megriadt a sok akadálytól. Amikor Leynaud sok esztendővel ezelőtt odakerült, mint egyik francia gyarmati csapat tábori káplánja, megkezdte a komoly munkát a katakombák feltáráására.

A fiatal káplánt tudományos tekintetben Carton archeológus támogatta, az ásáshoz pedig katonákat rendelték ki. A munkát rendszeresen folytatták 1917-ig, a teljes eredményt azonban rendkívül körülmények miatt csak most tudták megállapítani. Összesen öt katakombába jutottak be a kutatók és szabaddá tettek 236 folyosót, amelyek hosszúsága öt kilométer. Tizenötezer sírt számláltak meg, melyek legnagyobb része elég jó állapotban van, jobb állapotban, mint a római katakombák sírjai. A sírok egy része a kereszténység I. századának második feléből való,

Nem vásárol butort a középosztály

(Piacon árulják az olcsó butort. — Válságban az aradi butoripar. — Mennyibe kerül ma egy lakásberendezés?)

Valamikor áprilisi tavaszidőben, amikor a farsangi szerelmek az anyakönyvvezető előtt perferálódtak, valósággal megrohanták a leendő házaspárok a butoros boltokat, hogy beszerezzék a konvencionális két- vagy három szoba konyha berendezést. A megfelelő lakást már lefoglalták, a kelenyén elkészült az utolsó öltés, csak még a butorbeszerzés gondja várakozott a jegyesekre. Egy-két ezer koronából már előkelő lakásberendezést lehetett kapni, a részletfizetés boldog rendszere pedig még a kisfizetésű tisztviselőnek is lehetővé tette, hogy harminc-negyven koronás vagy még annál is kevesebb részletre megvásárolhassa a szükséges butorokat.

Ezek a hihetetlenül boldog idők ma már igazán csak meseszámba mennek. A farsangi mámor ma már nem szédíti el olyan könnyen a fiatalságot, hogy százszor megnefontolja, amíg elmegy az anyakönyvvezetőhöz. Az érdeklázasságok odamódosultak, hogy ma a legjobb „partit” az csinálja aki hozományul két-három szoba berendezést kap, nem is szólva arról, hogy ha egyik-másik házassálandó lakáshoz is jut a házasság révén. Ez ma a csucspontja minden rózsaszínű vágyának, enélkül csak az ócska butorozott-szoba szerelmen jut az új párnak.

Pang a kisipar Aradon, mert a vevőközönségnek az a réteg, amely valamikor tömegesen vásárolt butort, ma lerongyolódott, elszegényedett állapotában képtelen butort venni.

— A középosztály ma már nem vásárol — mondta egy régi aradi butoriparos, — mert a középosztálynak nincs pénze. Legjobb régi vevőink elmaradtak a háború

a többi a II. és a III. százatiból.

Legfontosabb leletnek azt a kőbe vésett írást tartja Leynaud, amely kétségbevonhatatlannal bizonyítja, hogy maguk az apostolok egyházat alapítottak Afrikában. Szent Ágoston és több egyházatya is azt hirdette, hogy Afrikában már megvolt a kereszténység, amikor Péter apostol a római egyházat alapította. Ami azonban eddig csupán feltevés volt, most már bizonyított valóság. A felírások kétségbe nem vonható határozottsággal bizonyítják, hogy az apostolok valóban hirdették Krisztus tanításait Afrikában és hogy személyesen alapították meg ott az egyházat. Több felírás alapján az is bebizonyosodott, hogy a katolikus egyház tanítása kezdettől fogva nem változott és hogy az egyház a keresztény hagyományokat is változatlanul őrizte meg mindmáig.

óta... A régi gazdagok is ritkán keresik fel a butorkereskedéseket, egyáltalán az új vagyonok tulajdonosai tartoznak még vevőkörünkhöz, de ezek már esztendőkké ezelőtt beszerették a legfinomabb butorberendezéseket. A butorkereskedelem ma a szó szoros értelmében pang, mert nincs vevő, aki képes volna megadni a mai árakat. Egy jobb fajta hálószoba berendezés ma 30—50.000 lei, egy kétszobás-konyhas lakás berendezése legalább 100.000 lei. Természetesen ennél olcsóbb áron is kapható butor, de ez olyan minőségű, amelyent békében nem is igen készítettünk...

Olcsó butort ma csak az ócska piacon vagy a Piata Avram tancu (Szabadság)-téren levő butorpiacon lehet kapni. A legolcsóbb fajta, alig gyalult, durván mázolt ágyitt 280—300 lei, ugyanilyen kis asztal 180—200 lei, a szék darabja pedig 80—90 lei. Még ebből az „olcsó butor”-ból is ezekbe kerül a legszerényebb lakásberendezés, feltéve, ha lakáshoz jut az ember. Valami forgalom az olcsó butorban az ócskapiacon van, ahol szüret, rozoga, elhasznált butordarabokért is százakat kérnek az árusok.

Ami butort a középosztály a háború előtt vásárolt, az lassan-lassan odakerül az ócskaptacra. — Mert a középosztály ma nem vesz a középosztály ma elad...

(p.)

— A jövő héten döntenek Salgótarjánról. Genéből jelentik: A népszövetségi tanácsa salgótarjáni bányavidék mellett elhatároló magyar-cseh határ ügyében ma ismét tárgyal, de még mindig nem hozott döntést. A döntés előtt még bekérlik a katonai bizottság véleményét is és döntés valószínűleg csak hétfőn vagy kedden lesz.

„Katalin cárnő” Orosz történelmi dráma ma vasárnap és hétfőn az Apolloban.

HIREK.

Szűnőben vannak

a postai fizetési zavarok.

(Felmillió leit kapott az aradi főposta.)

Több ízben beszámolt már róla az Aradi Közlöny, hogy az új posta rendszer bevezetése folytán fizetési zavarok állottak elő az aradi főpostán. Sem a postautalványokat, sem az utánvételeket nem tudta a posta idejében kifizetni, mert nem állt elegendő pénz rendelkezésére. A zavarokat különösen az aradi kereskedelem szenvedte meg, mert a kereskedők sokszor három-négy napig sem tudtak hozzájutni a címükre utalványon vagy utánvét címén érkezett pénzküldeményekhez.

Az aradi posta fizetési zavarai a tegnapiól kezdve lényegesen javulásra állott be, mert — mint illetékes helyen értesülünk — a főposta felülvizsgáló lelt kapott kézhez a postafelügy. vezérfelügyelőségtől a kifizetések sima lebonyolítása céljaira. A főposta ugyan egymillió leit kért erre a célra, de egyelőre ennek az összegnek a fele is elegendő arra, hogy a kifizetésekben ne álljon elő a múlt hélihez hasonló fenakadás. A kért összeg másik része is remélhetőleg egy-két napon belül megérkezik, úgy, hogy az aradi kereskedelmet oly súlyosan érintő postai fizetési zavarok előreláthatólag teljesen megszűnnek.

— **Diamandi Lausanne-ba utazott.** Bucurestiből jelentik: A Lausannei konferenciára kiküldött román delegáció Diamandi megf. tanácsos vezetésével ma elutazott a fővárosból. Duca külügyminiszter csak a békeszerződés aláírására fog Lausanneba utazni. (Rador.)

— **A pápa követe a német kancellárnál.** Berlinből táviratozzák: Testa pápai követe a német kancellárnál fogadta Cuno birodalmi kancellár.

— **Hauptmann Gerhartot meghívták Londonba.** Londonból jelentik: Lapjelentések szerint Hauptmann Gerhartot, a modern német irodalom kiválóságát az angol írók klubja meghívta Londonba. Hauptmann Gerhart Londonban az írók klubjának vendége lesz. Ez az első eset, hogy német író volt ellenséges államok írói hivatalosan látták vendégül.

— **Tisztviselő-redukció Magyarországon.** Budapestről jelentik: A tegnapi éjeli minisztertanácsban az egyes szakminiszterek előterjesztették elaborátumaikat. A minisztertanács a tervezetek alapján behatóan megvitatta a tisztviselői létszámredukció végrehajtásáról elkészítendő alapelveteket és meghívta a pénzügyminisztert, hogy az egyes miniszterek tervezetét egyesítse és végleges, egyöntetű tervezetet dolgozzon ki a létszámcsökkentés végrehajtására. A minisztertanács a tisztviselőkérdésen kívül foglalkozott a földreformnovella és a mezőgazdasági hitel kérdésének tervezetével.

vel. A miniszterelnök bejelentette, hogy a mezőgazdasági hitel szabályozásának ügye jövő héten nagyszabású ankét elé kerül.

— **Az optáltak birtokai és a népszövetség.** Genéből jelentik: A népszövetségi tanács tegnapi ülésén foglalkozott az erdélyi optáltak kiadott földbirtokainak kérdésével. Lukács György magyar megbízott ismertette a magyar kormány álláspontját. A román kormány megbízottja Titulescu londoni követ volt, aki beszédében az agrárreform védelmét domborította ki. A kérdés előadója, Adattai brüsszeli japán követ volt, aki kijelentette, hogy az adott probléma a békeszerződés magyarozatának kérdésével fogható fel. Kérte, hogy a vitát halasszák más alkalomra, hogy legyen ideje javaslatát megszerkeszteni. A döntés ennek következtében csak néhány nap múlva várható.

— **Kinevezés.** Topián György volt bucuresti ügyvédet, a brádi járásbíróvához nevezték ki bírói minőségben és a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptették elő.

— **Nyugdíjas tisztviselő nem alkalmazható a városnál.** Arad város vezetéséhez rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely szerint nyugdíjas tisztviselőket a város szemmel körülmények között sem alkalmazhat. A belügyminiszteriumot a rendelet kiadásánál szociális szempontok vezérelték, mert nem akarja, hogy a nyugdíjazott tisztviselők elvegyék a fiatalabb, állástkereső tisztviselők kenyerét. A városnál több nyugdíjazott tisztviselő működik, akik azért vállaltak állást, hogy szerény nyugdíjukat sovány napidíjakkal pótolják. Ezeket a tisztviselőket a rendelet értelmében a legrövidebb időn belül el kell bocsátani a város köteleiből. A kormány szociális intenciói mögött azonban az a szomorú tény áll, hogy az elbocsátandó tisztviselők a legszükségesebb körülmények mellett sem tudnak megélni tulságosan csekély nyugdíjukból.

— **Rend az egyetemeken.** Bucurestiből jelentik: Az egyetemeken az előadások tegnap rendben, minden zavaró incidens nélkül folytak le. Hogy az összeütközéseknek elejét vegyék, az előadások hatósági asszisztencia mellett folytak le. Az építőipari főiskola hallgatói elhatározták, hogy szintén résztvesznek az előadásokon. (Rador.)

— **Rehabilitált volt detektív.** Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Bumbuc Ioan volt detektív ellen vizsgálatot indítottak különböző szabálytalanságok miatt. A vizsgálat nem talált terhelő adatokat Bumbuc Ioan ellen ezért a megindított eljárást beszüntették.

— **A román-magyar kultúrest.** Az április 29-iki román-magyar kultúrest eddigi védnökeim kívül Daschievici tábornok, Arad helyőrségének parancsnoka és Adler Andor nagykereskedő is helyet foglal a védnökök sorában. A Kultúrest rendezőségének sikerült a már felsorolt művészek és írók kivül Nagy Dániel író, valamint Gergely Gizi, Darvas Ernő és Sipos Zsigmond színészeket is közreműködésre megnyerni. Utóbbiak a román posták verseit mondják el Fekete Tivadar magyar fordításában. Nívós művészi élvezetet ígér az est zenei része is.

— **Egyiptom új alkotmánya.** Londonból jelentik: Kairói jelentés szerint Fuad egyiptomi király aláírta az új egyiptomi alkotmányt.

— **Közhirre tesszük, hogy a román k. egyházközség 1921-1922. évi költségvetése és 1922-1923. évi költségvetése, valamint az előjáróság 1922. évi jelentése folyó évi április hó 25-étől május hó 2-áig bezárólag terjedő 8 napra az egyházközség irodahelyiségében (Str. George Popa 7., a régi Ferdinánd-utca 4. I. emelet) közszemlére tételük oly célból, hogy az egyházközség tagjai a megjelölt helyen és a mondott napokon, mindenkor délután 9 órától 12 óráig azokba betekinthessenek a szakokra észrevételeiket szóban, vagy írásban megtehessek. Arad, 1923. április 18. Az aradi román k. egyházközség előjárósága.**

— **Verekedő kommunisták a porosz országgyűlésen.** Berlinből táviratozzák: A porosz országgyűlés mai ülésén a kommunisták a Rote Falne című lap betiltása és a nemzeti szabadságpárt ellen tett intézkedések miatt interpelláltak a kormányhoz. Amikor Schlaue nemzetipárti választott Schöle kommunista főszozlására a karzaton élénken megtapsolták. A kommunisták közül többen erre felrohantak a karzatra és felelősségre vonták a tpszókat. Több nemzetipárti utánuk mert és önj a karzaton verekezés támadt. Az elnök a verekezésnek csak a karzat kitűrtetésével tudott nagynehezen véget vetni.

— **Gyűjtés Barics Gyula javára.** A Vojtek és Weisz-cég, amely a Barics Gyula javára megindított gyűjtést vezeti, a befolyt adományokról a következő kimutatást közli: Piblinger Ede 60, Aradi Friss Újság 100, Egy ékszerész 500, Sziklay György 100, Ordeit László 100, Fránki S. József 100, L. Gy. 150, H. S. 100, B. E. 200, A. J. 100, Egy ügyvéd 100, Weisz 30 lei.

— **Letartóztatott bankigazgatók.** Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Abendblatt jelenti, hogy a Continental Bank pénzügyi összeomlásával kapcsolatban a rendőrség a bank három igazgatóját letartóztatta.

— **Tűzoltó-tanfolyam Aradon.** Zaráy Jenő, az aradi önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnokának kezdeményezésére a nyáron tűzoltó-tanfolyam nyílik meg Aradon. Az önkéntes tűzoltóság ugyanis meglehetősen hiányát érzi szakképzett tűzoltó-tisztoknak. Az előreláthatólag május havában megrendezendő tűzoltó-tanfolyam leginkább érettségizett, bővebb ismeretekkel rendelkező jelentkezőket vesznek fel.

— **Eljegyzések.** Lannert János pancotai gyáros leánya, Karola és Somló József, a Somló Testvérek cég baltagja, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Demján László eljegyezte Schmalz Ilonka urleányt Aradon.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Pör Odón házasságot kötött Brüll Gizella urnóval. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tagfelvétel az aradi chewra kadisánál.** Tasárnap, i. hó 22-én az aradi neolog izn hitközség kebelében működő chewra kadisa tagfelvételi ünnepélyt tart a zsidótemplom-épületi tanácssteremben (I. emelet). Ezen ünnepélyhez ezuton hívja meg az egyesület régi tagjait, valamint azokat is, akik magukat az egyesület kötelékébe fel akarják vétetni. A felvétel módjairól az iroda (zsidó templom-épület, I. em.) készséggel nyújt felvilágosítást. Pick Ernő, elnök

— **Az aradi háztulajdonosok szövetsége értesíti tagjait,** hogy az új lakbértörvényre vonatkozó mindenemű felvilágosítást a szövetségi irodában, Strada Ilarie Chendi (Kölcssey-utca) 1-13. sz. a. délutáni órákban nyerhetnek. Ugyanott új tagok felvételek.

— **Orvosi rendelő.** Dr. D. Cosma, volt klinikai orvos, jelenleg a betegségyel-pénztár főorvosa és dr. D. Bence, volt közkórházi orvos, jelenleg a gyermekmenhely segédorvosa, orvosi rendelőt nyitottak Str. Vicentiu Babes 6. (Kiss Ernő-u. 11.) szám alatt. Rendelnek: fél 9-től fél 11-ig és 3-tól 6-ig.

— **Kérjünk mindenütt Kristályvizet!**

— **Az összes erdélyi, bánáti és regátbli lapokra eredeti tarifális áron veszünk fel hirdetéseket.** Ausztria, Németország és az utódállamok nevesebb lapjaiban jól kiépített összeköttetések révén hirdetési megbízásokat pontosan intézünk. Szakszerű tanácsok és felvilágosítások díjtalanul. Kelet hírlap-iroda Arad hirdetési osztálya.

— **Anosmin a legbiztosabb szer lábizzadás ellen.** Kapható a Rozsnyay gyógytárban, Arad.

— **Kériünk kifejezetten „Olla” gummit.**

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

„A döntés éjszakája.” Izgalmas dráma ma va- sárnap és hétfőn az Urániában

— Halálozás. Felsőteszéri Hofbauer Olga nyugalmazott városi tanítónő tegnap délelőtt Aradon elhunyt. Kiterjedt, előkelő családja gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Nicolae Ionescu (gróf Károlyi Gyula) utcából.

— Brázy Kalogén fogkrémjét használja, hogy foga ragyogó fehér legyen. Kapható mindenütt!

— Az Aradi Lakók Szövetsége f. hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyen az új lakástörvény által keletkezett helyzetet fogja a tagokkal megismertetni. Miután fontos ügyek lesznek megtárgyalva, a vezetőség kéri az összes tagok megjelenését. Dr. Zetner Gusztáv, titkár.

Levert kommunista-zordulás.

(Anarchiába akarják átírni Németországot.)

Berlinből táviratozzák: Mühlheimben a kommunistáktól való megfélemlítés közben a kommunis-
ták rohamot intéztek a rendőrség épülete ellen. De két halottat veszítve vissza kellett vonulniuk. A kommunistákon a tegnap és ma előidéztet harcokon kívül is rabolták és gyilkolták. A rendőrség a kommunisták Kropp nevű vezetőjét elfogta és egyik cinkosát, aki roblásért már többször volt elítélve, a rendőrség a letartóztatásakor keletkezett tüntetésben agyonlőtték. Az éjszaka a kommunisták Oberhausenben kifosztották a fegyverkereskedéseket. A bányászokat ma a kommunisták megakadályozták a bányákba való leszállásban. Ruhrvidéken a szovjetesillagos munkanélküliek benyomultak a városházára és megszállották a helyiségeket. Gelsenkirchenben katonai gyakorlatokat végzett a vörös hadsereg nyolc százada, amelyből kettő fele volt fegyveres. A berlini lapok megállapítják, hogy a Ruhrvidék január óta gyülekezési helye a kommunista agitátoroknak, akik abban a reményben agitáltak ott szovjetpénzen, hogy onnan kiindulva anarchiába döntseik Németországot. Ez a törekvés azonban kudarcot vallott. Karlsruhei jelentés szerint a franciák ma az Offenburg mellett levő Ortenbergben megszállották a pályaudvart és a városházát.

Berlinből táviratozzák: Mühlheimben eddig nyolc halottat állapítottak meg, de ez a szám még nem végleges. A városban rendőrök és önvédelmi alakulatok tartják fenn a rendet. Attól tartanak, hogy a kommunisták mégis megkísérik letartóztatott cinkosaik ki szabadítását. Eddig körülbelül ötven kommunistazordulót tartóztatnak le. Az elfogottak vallomásából kiderült, hogy tervezték a városháza megszállását és a város feletti uralom megszilárdítását.

Községi rendszer lesz Aradon.

(Városi tanács helyett községi tanács. — A főpolgármesteri állást választás útján töltik be.)

Arad város tanácsa ma foglalkozott a közigazgatás átszervezésével kapcsolatos intézkedésekkel. Amint ismeretes a katonai tárgyú az új rendszer értelmében az államrendőrség hatáskörébe került. Ugyancsak az államrendőrség hatáskörébe tartozik a placi ellenőrzés is. A város vezetősége ma összeállította azokat az intézkedéseket, amelyek a piac ellenőrzéséhez szükségesek és áttette a rendőrségre. A piac ellenőrzést legközelebb már az államrendőrség közeget fogják gyakorolni.

A közigazgatás átszervezésével kapcsolatban értesülésünk szerint nagyjelentőségű intézkedésekkel fognak életbe léptetni az aradi városházán. A készülő új közigazgatási törvény, amely Erdélyben is érvénybe lép, a jelenlegi közigazgatási rendszert teljesen megváltoztatja. A közigazgatás egységesítése súlyosan érinti az itt még érvényben levő, modern szellemben megalkotott figyelmenetel. Az új törvény szerint a városi tanácsok hatásköre a jelenlegi értelmében megszűnik. A városi tanácsokat ugynevezett községi tanácsok fogják helyettesíteni, amelyek választás útján kerülnek a közigazgatás élére. Ugyancsak a főpolgármesteri hatáskör is teljesen megváltozik. A főpolgármesteri állást ezen túl nem kinevezés, hanem választás útján töltik be. Az, még nincs előntve, hogy a választók gazdasági vagy értelmi szempontból lesznek-e meghatározva? A törvényhatósági joggal felruházott városokban, tehát Aradon is teljesen ugyanaz a rendszer lép életbe, mint a községekben, ahol a bíró folyfathat bármilyen foglalkozást és amellőzt a bírót köndöket is el kell végeznie. Az egységesítés előzetes munkálatait már meg is kezdték az aradi városházán.

Mozi.

Előadásról-előadásra fokozódó sikerek közepette perog az Apollóban Nagy Katalin cárnő. A monumentális történelmi dráma a hajdani hatalmas orosz birodalom egyik legjellegzetesebb egyéniségének, a híres uralkodók korában a leghíresebbnek élettörténetét adja: Katalin cárnőt, kinek asszonyi méltóságát, büszkeségét, önértékét kezdik ki azok a sorozatos megaláztatások, amelyekben mint trónörökösének része van. De fordul a kocka, Katalin a maga ragyogó szépségével, energiájával, asszonyi ravaszágának minden erejével diadalt ül hajdani ellenségei fölött: pipogya férje helyett ő kerül a cárok trónjára s ezzel kezdetét veszi az orosz birodalom történetének egyik legnagyobb fejezete, amelynek középpontjában ő áll, Nagy Katalin cárnő. A pompázatos történelmi dráma még vasárnap és hétfőn kerül színre az Apollóban.

Az Uránia szombati bemutatója, a Döntés éjszakája, ez a páratlanul érdekes dráma szokatlanul nagy és zajos sikerek között perog le. A régi történelmi idők egyik legérdekesebb problémája van adva, modern köntösbe öltöztetve, mindvégig változatos és érdekes mese keretében. A mindvégig érdekes, változatos meséjű dráma vasárnap és hétfőn szerepel az Uránia műsorán.

Kedden az Urániában megint Francesca Bertini játssza a bemutatandó Hét főbűn-sorozat egyik képeinek főhősnőjét. Az olaszok kitűnő filmszínésznője, Francesca Bertini, a túlfűtött drámai szenvedélyi tör-

vényben levő, modern szellemben megalkotott figyelmenetel. Az új törvény szerint a városi tanácsok hatásköre a jelenlegi értelmében megszűnik. A városi tanácsokat ugynevezett községi tanácsok fogják helyettesíteni, amelyek választás útján kerülnek a közigazgatás élére. Ugyancsak a főpolgármesteri hatáskör is teljesen megváltozik. A főpolgármesteri állást ezen túl nem kinevezés, hanem választás útján töltik be. Az, még nincs előntve, hogy a választók gazdasági vagy értelmi szempontból lesznek-e meghatározva? A törvényhatósági joggal felruházott városokban, tehát Aradon is teljesen ugyanaz a rendszer lép életbe, mint a községekben, ahol a bíró folyfathat bármilyen foglalkozást és amellőzt a bírót köndöket is el kell végeznie. Az egységesítés előzetes munkálatait már meg is kezdték az aradi városházán.

ténetek hősnőinek pompás alakítója. Játékstílusa egészen különleges. Amit ad, nem sablonos színészi teljesítmény, hanem plasztikus mozdulatoknak egymásba fonódó erős kifejezésű láncolata. Ezekkel a plasztikus mozdulatokkal érzékelteti meg a nagy drámai emóciókat. Francesca Bertini szereplése révén máris nagy érdeklődés nyilvánul meg az Uránia keddi premierje iránt.

Rágalmazásért elítelt volt miniszterelnök. Bécsből táviratozzák: Az egyik esküdtbírósg ma tárgyalta Upton Sinclair amerikai írónak Hussarek volt osztrák miniszterelnök ellen indított becsületértési pörét. Hussarek egy újságcikkében Upton Sinclairt csirkefogónak nevezte. A bíróság Hussareket a mai tárgyaláson 500.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

2. Francia játszma.

Játszották Bucurestiben 1922. decemberben.

Világos: Gudju I. Sötét: Herland S

1. e2—e4	1. e7—e6
2. d2—d4	2. d7—d5
3. Hb1—c3	3. Ff8—b4

Kissé régies; Hf6 vagy dXc6 szokásosabb.

4. e4Xd5 4. Fb4Xc3+?

Erős pozíció-hiba; világos két nyílt vonalat kap.

5. b2Xc3 5. e6Xd5

6. He1—f3 6. Hg8—f6?

Sötét rádupláz az előbbi hibára; He7 volt helyén.

7. Fe1—a3 Természetes. 7. Hb8—c6

8. Ff1—b5 8. Fe8—d7

9. 0—0 9. Hf6—e4

10. Bf1—e1 10. Vd8—f6

11. c3—c4 11. 0—0—0

12. e4Xd5 12. He4—c3

13. d5Xc6 13. He3Xd1

14. c6Xd7+ 14. Kc8—b8

15. Ba1Xd1 15. c7—c6

16. Fa3—e7 16. Vf6—f4

17. Fe7Xd8 17. Bh8Xd8

18. Be1—e8 18. Kb8—c7

19. Be8Xd8 19. Ke7Xd8

20. Fb5—c4 20. b7—b5

21. Fe4—b8 21. Kd8Xd7

22. Hf3—e5+ 22. Kd7—c7

23. He5Xf7 23. a7—a5

24. d4—d5 24. c6—c5??

Az utolsó és legnagyobb hiba. Nyilvánvaló volt, hogy a gyalogot ezután nem lehet feltartóztatni. A Hf7 nem volt űthető d5—d6+ miatt, 24... a5—a4-re pedig világos éppen úgy nyer, mint a játsz-
mában. Azonban 24... c6Xd5 után a világos játéka, bár elméletileg nyerve van, még elég munkát adott volna.

25. d5—d6+ 25. Kc7—d7

26. Fb8—c6+! Sötét feladja.

Világos szépen és erőlesen játszott.

Sakkhírek. A bucaresti és timisoarai (temesvári) sakk-körök közötti két levelezési játszmat remi-re adták. Bucurestiben Gudju és Herland, Timisoarán Mayer és dr. Stoiner Adolf vezették a játszmákat.

Bajnoki sakkverseny Aradon. Az AMTE. folyó évi május havában sakkversenyt rendez Arad város 1923. évi bajnokságáért. Résztvenni óhajtok küldjék be nevezéseiket az AMTE. sakk-intézőjéhez, Kubik Ernőhöz (Strada Eminescu 11. volt Deák F. 6.) folyó hó 28-ig bezárólag. Tét: 50 lei.

Városközi mérkőzés. Tíz év óta először találkozik Timisoara (Temesvár) és Arad sakkosainak tábora, hogy összemérje erejét a hatvannégy kockás csatamezőn. A mérkőzés holnap, vasárnap délelőtt Aradon folyik le, ahol mindkét város 15—15 legjobb játékosát állítja a sorompóba. Eddig négy ízben mérte össze erejét sakkban a két város. Legnagyobb érdeklődés előzi meg a két város mestererejű játékosai közül a timisoarai Szávay—Steiner—Tyroler triász találkozását, az aradi Janny dr.—Abrahám—Schlesingerrel. A sakkosok számos sakkérdeklődő kíséretében vasárnap reggel indulnak Aradra és este térnek vissza.

Tizenhatesztendős aradi festőművész.

Vuchetich László — Réti István legjobb tanítványa.

Egy bájos, fiatal urileány szőlített meg tavaly az utcán. — ha-za felé igyekeztem — s a nehéz akác alatt egészen magamba voltam mélyedve. Elintem nem tudtam miről van szó, csak később, amikor a leány csillogó sze-

Vuchetich László

meit néztem, vettem észre azt az ékesszólást, amit valami kis diák rokona érdekében kifejtett. Fest az-illető, gondoltam magamban, — vagy, talán (ami rosszabb) min-ta után rajzol — hiszen nem egy családban van ma már egy-egy háziféseni.

— Én nem foglalkozom tanítással! — mondottam a kipirult arca és megszeppent leánykának — csak nagy mesterek taníthatnak — én magam is tanulok még.

Itt elkezdett mosolyogni s nai-van szaladt ki a száján:

— Egy olyan nagy művész, mint maga, hogy mondhat ilyet?!

— Igen, ez már így van! Mert látja, sem nagy, sem művész nem vagyok még, ahhoz nagyon sokat kell tudni! Csak az ostoba és tudatlan emberek be-képzelték, akik örökkön-örökké dilettánsai maradtak a művészetnek.

Ezt sehogy sem akarta meg-érteni, a szépségén keresztül ok-trojálta réám a nézetét és André Gide szavai jutottak eszembe: „Sárból formált állat és madár figurákat a kis názarethi — Jeru-zsálem utcáin — a pocsolyába mártotta őket s a lebukó nap arannyal vont be ezt az isteni já-tékot, mely maga volt az élet.” Hadd teljék öröme benne és más-nap délután megnéztem a mű-vésztől rajzait.

Abszolute nem tulajdonítottam fontosságot utamnak. Annál na-gyobb volt meglepetésem, amikor bemutatták a fiút is, meg a dol-gait is. A tizenhat éves Vuchetich László tipikus művész arc. Bozon-tos fekete haj, sűrű fekete szem-öldök, zöldes-kék szemének te-kintetében van valami a nagy Lenbach nézéséből s durzadt aj-kán a Botticelli-féle figurák alvó szűzessége. Amint dolgait nézem, szenvedélyesen magyaráz, hogy sokat komponál, lerajzolt jófor-mán mindenkit a familiából (a beszólalásig hűen) és azelőtt sohasem volt ceruza a kezében, most művész szeretne lenni. El-

láltam a fiút sok jó tanáccsal, ut-baigazítást is adtam és Baia-Ma-rera (Nagybányára) küldtettem az európai híri Torma Jánoshoz, egy meleg levél kíséretében. Azt azonnal láttam, hogy itt egy öste-lyességgel állok szemben. Kiváncsi voltam, hogy Thorma mit sző-l hozzá. A kis Vuchetich László fél évig volt Baia-Maren (Nagybá-nyán) és a nagy mester elragad-tatással beszélt róla, úgy, hogy tavaly nyáron lent járt Baia-Ma-ren (Nagybányán) Réti István és mindjárt magával vitte Budapest-re. T. i. Réti István nagy művé-szete mellett a legnagyobb ma-gyar képzőművészeti pedagógus hírében áll. Ez a tizenhat eszten-dős aradi festőnövendék ma Bu-dapestben a legkomolyabb festő ta-lentum. Arad sokat produkált már így a művészi export terén, sok-sok név kelt itt szárnyára, ame-lyek azóta befutották az európai piacot. Vuchetich László is egyike azoknak az „ős” talentumoknak, akik Arad levegőjéből indultak meghódítani a Parnaszt s aki, mint eddigi munkássága bizonyít-ja, nagy eredményekkel fog ide-visszatérni. Sajnos, az itt repro-dukált két rajza korántsem ad tiszta képet művészi készségéről, mivel jobb dolgait lehetetlenség itt leközelíteni, oly finomak. Vuchetich László ma Rétinek legkedve-sebb tanítványa. Leendő műve-i-geit ké-

ről, tigrisekről, leopárdokról, pa-pagályokról, gémeokról, hollókról és más madarakról tömegtelen mozdulat-skiczeket készít. Vagy megáll egy körut fordulójánál és a nyüzsgést figyeli. Lázasan rö-g-zit meg egy-egy groteszkebb em-beri sziluettet, amely a nagy masszában elvész. Folyton dolgo-zik, örökösen rajzol Vuchetich László a tizenhat esztendőes festő-művész, még az éjszakát is nap-

pallá akarja tenni. Este, ha már mindenki alszik, még ébren van és a lámpa misztikus fényénél ke-resi álmainak vízióit, a homályban hőmpölygő alakokat. Láttam egy ceruza-vázlatot egy nagyobb kompozíciójához. Zuhanó női ak-tokat a magasból skureban, bal és jobb oldali profil metszettel, egé-szen a Leonardó de Vinchi „Kam-mer” felfogásából kiindulva, de egészen modern kiépítésben. Vo-nalmenete leegyszerűsített, amely stágvonal harmóniájához vezet. Azonkívül van ideje zongorázni, könyveket olvasni, foglalkozik mechanikával, botanikával, csil-lagászáttal, hipnozissal és az ok-kult tudományokkal sorra járja a kiállításokat, a muzeumokat, kép-tárakat és a tizenhat esztendőes Vuchetich László komolyan ta-nulja megismerni a művészetet, amelynek megismerhetetlen az arca és végtelen az utja.

Balla Béla.

Közgazdaság.

Esik a korona.

A néhány nap óta 0.12-ön állan-dósulni látszó magyar korona ma 0.11-re esett Zürichben a nyitás-nál és a budapesti Devizaközpont ez alkalommal, régebbi szokásától eltérően, fürgébben követte árta-bellájának átírásával, amelyen va-lamennyi értéket, mérsékelt arány-ban ugyan, de magasabban jegy-zett. A lei hivatalos ára 23—25 koronát ért el, ami azt jelenti, hogy a Devizaközpont 24 koronát is ad egy leuért. Ez az emelés va-lamint a zürichi magyar korona-esés nem hatott ki az aradi pénz-piacra, amely a valutakorlátozás óta önkényesen szabja az árakat és a magyar koronát még ma is 22—28-as alapon adja.

A svájci frank lassu értékcsök-kenésének folyamata ugylátszik még mindig tart, mert stabilitását a többi nemes valutával szemben nem tartja. Emelkedést csupán a ira jegyzése mutat. A mai berlini zárlat 128-as lejegyztést közöl, mi Aradon 78 banis árat jelentene 100 márkaért, 90—105 banis árral szemben. A szövetséges Prágában Argentiniától Firmorszáig min-den valutát jegyeznek, csak a leut nem. Táblázatunkban paritás alap-ján közöljük ezután a prágai lejárat.

Aradi valutaárak. (Április 21.) Francia frank 14.10, svájci frank 38.70, dollár 212, dinár 2.02, szo-kol 6.10, márka 0.0105, lira 10.25, angol font 990, magyar korona 0.0390, osztrák korona 0.0033. — Kifizetések: Budapest külföldi 22, belföldi 28, Bécs 328, Berlin 0.0090, Prága 6.20, London 985, Páris 13.95, Zürich 38.50, New-york 213, Milano 10.60, Belgrád 210.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Áp-rilis 21.) Páris 14.08, Berlin 0.0095, London 985, Newyork 21150, Mi-lano 10.45, Zürich 38.50, Bécs 0.003050, Prága 6.40, Budapest 0.05. — Valuták: Napoleon 800, márka 0.0125, léva 1.55, török lira 1.45, angol font 990, francia frank 14.05, svájci frank 40.50, lira 10,

drachma 2.50, dinár 2.10, dollár 210.50, lengyel márka 0.0055, osz-trák korona 0.0031, magyar ko-rona 0.05.

Zürichi nyitás. (Április 21.) Berlin 0.021250, Amsterdam 215.75, Newyork 551, London 2565, Páris 36.55, Milano 27.25, Prága 16.42, Budapest 0.11, Belgrád 5.60, Varsó 0.0125, Bécs 0.0077, bélyeg zett 0.0077.

Zürichi zárlat. (Április 21.) Berlin 0.0215, Newyork 551, Lon-don 2566, Páris 36.60, Milano 27.50, Prága 16.42, Budapest 0.11, Bel-grád 5.60, Varsó 0.0120, Bécs 0.0077.

Budapesti devizaközpont jegy-zései. (Április 21.) Napoleon 1720, Amsterdam, hollandi forint 1836—1898, London 21810—22410, angol font 21385—22435, Milano 232—242, lira 237—247, Páris 311—321, francia frank 316—326, Prága—szokol 139.50—145.50, Newyork 4685—4835, dollár 4705—4855, Bécs 0.0655—685, osztrák korona 0.0660—6.90, Zürich 850—880, svájci frank 860—890, Berlin 0.18—20, márka 0.01850—20.50, Bel-grád—dinár 48—50, Varsó—len-gyel márka 0.1025—11.45, Bucu-resti—lei 23—25.

Aradi ingatlan forgalom. Ursz György eladta a Strada Costa Negri 2. számú házat 20000 leuért Rufot Ozman és Fezula Ibrahimnak. — Giuseppe Faronato és neje eladták a Rozer-dülőben fekvő házhelyüket 13500 leuért Bataneant Pál és ne-jének. — Krebsz Károly és neje eladták a Strada Doamne Purgly 145. számú házat 150000 leuért. Abafi Gyulánénak. — Jäger János és neje eladták a Str. Trompetei 17. sz. há-zat 40000 leuért Farkas Lajos és ne-jének. — Csatlós István eladta a Str. Oituz 105. sz. házat 37000 leuért Bányai János és nejének. — Ditchen, Károlyné eladta a Strada Gelu 17. sz. házat 67000 leuért Petkov Milu-tinnak. — Németh Ferenc és neje eladták a Zimándi-dülőben fekvő ház-helyüket 20000 leuért Sipos Adalbert és nejének.

A legjobban bevált s urhölgyek által köz-
kedvelt s elismert **"Elysée"** krém, kenőcsöt, pudert, kölnivizet, kölnimittót stb. egyedül a **Kigyó Drogeriában**
rendeléseiket maél előbb hozzánk juttatni sziveskedjék, annál is inkább, hogy az expedíciót gyorsan és pontosan tudjuk eszközölni. — **Viszontelárusítók ked-**
vezményben részesülnek. —: Lazar Jenő: Kigyódrogeriája, Arad. 858

Frisz és kellemes ízű.

Csukamájolaj

most érkezett. ára egy nagy üveg-
nek 35 Lei. 12061

Asztmás betegeknek
régióni könnyebbülést idéző elő az
"Astmin" cigaretta 24 drb. 10 L.

Ha tyukszeme
fáj és győtri a kin, legjobb gyógy-
szer az **Anagalin** 1 üveg 10 L.

Kapható:
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 24

FELTER TERÉZ

kozmetikai intézete ARAD, 18479
Strada Metianu (Forray-u.) 4.

Hajszálak végleges eltávolít-
tása, arcápolás.

Hölgyfodrászat, hajfestés, manikúr.

JEANETTA MOHR
fog. fogtechnikusnő.
Arad, Luther-tér 1.
Fon. 8-12, 2-7-ig.
Mindan osztrákön szeg-
nyeknek ingyen fogzás.

Épületi bádógos
új munkákat, és javításokat legolcsóbban
készít. 1582

Sztojka Kálmán
bádógos, mester Str. Brătianu 21. W. 1518.

"IDET"

szállítási vállalat Aradon.

saját teherautóján
ORADEA-MARE—ARAD (Lei 1.10)
ARAD—TIMISOARA (70 bani)
között legelőnyösebben
áruszállítást eszközöl.
Telefon 305. és 308. 1638

Klohs Adolf

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferecz-u.) 22.

A Brassói Honterus üveg és
kerámiái gyár r. t. gyártmá-
nyai a. m. vendégülí edé-
nyek, gyógyszer üvegek, be-
főttes és uborkás üveg, lámpa-
esővázák stb. a legelőnyösebb
árak mellett raktáron kap-
hatók. 2056

Malomhenger rovátkolást vállal,
szalma és törekrázó tengelye-
ket, valamint öntvényeket rövid
idő alatt szállít. 1929

Raktáron tart:
Új és használt 6-8-10-14-16,
20-24 HP benzín motorokat, to-
vábbá 6-8-10-18-24-30 HP.
nyerszálmotorokat, valamint 6-8
HP. cséplő garnitúrákat.

Aradi Vasipari R. T.

Vasöntőde és Gépgyár Arad.

Brilliansárut, gyöngyöt, platinát, arany, ezüst-
árakat és hamis fogsorokat magas áron vesznek **Zinner** ékszerész,
Arad, Str. Metianu.

Sportegyesületek és kereskedők mindennemű **sportfelszerelést** legnagyobb
választékban,
a legolcsóbb árak mellett csakis a **HELLAS Sportfejlesztő és Aruforgalmi R. T.**
ORADEA-MARE Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 14, vásárolhatja be. Nagyban árak,
Telefon 960. 1442 Sürgőnycim: SPORHELLAS.

LALASINCI BERZOVAI MÉSZ

közismert minőségben azonnali szállítással is megrendelhető
BOROS & CZUCKER fatereskedő cég, ARADON. 2190

**Keresünk malom-
ipari gyártmá-
nyok eladására
kitűnő referen-
ciákkal rendel-
kező, jól beve-
zetett**

KÉPVISELŐT
Moara Doamna Soc. Aron
Piatra-N. 2175

Figyelem!

A Str. Rahovei (Mihály-tóca) 80.
régli számú nagy gyümölcsös kert-
tel rendelkező elfoglalható ház
folyó hó 22-én, vasár-
nap délután 3 órakor
a helyszínen megtartandó önkén-
tes árverésen a legtöbbet ígérőnek
el fog adatni. Részletes feltételek
Wallinger-irodában tudhatók meg.

Kárpitos

munkát újat és alakítást 18232
bőr butorok és autók
kárpitozását felelősség mellett végző
Horváth kárpitos
Str. Brancovei, Földes gyógytár mellett.

Malom, cséplőgép tulajdonosok figyeljenek,
a legolcsóbban tudják beszerezni szükségletüket:
Henger- és gépolaj, Tovotaszir, Compositio, Asbestlemez
és zsínor, papírlémez, elsőrendű transzmissió szíjak, varrószíjak,
kazán és gáz csövek. Olajozók, zsírozók, Böhler Dohsin, esavarak
lakatos-, kovács- és asztalos szerszámok.

FRATI BURZA ARAD

vaskereskedők 2222
Bulev. Reg. Ferdinand 23. (Boros Béni-tér sarok.)

SZÖLLŐPERMETEZŐK

Háti kénporfúvók és szabad.
Kézi kénporfúvók 2125

a legolcsóbban kaphatók nagyban

az **E. Sz. G. E. Géposztályánál**
Sibiu (Nagyszeben) Só-utca 22.

Alkalmi ajándékok;
zsebórák, fali-, inga, irodai és
ébredtő órák, ugyszintén ékszerek
legjobb minőségben és a legolcsóbb
árakon:
Csáky órák, ékszerész
és
vésnőknél
a városkázával szembeni épületben!
Elsőrangú saját órásműhely, vésnök-
műterem. 19616
Aranyat, ezüstöt legmagasabb áron vesz!

Aszfaltpapir

aszfaltfedőlemez, aszfaltelvezetőlemez és
mindennemű a tetőfedéshez szükséges anya-
gok állandóan raktáron: 13833

Dobiaschi--Dörner cégnél,
Str. Ilariu Chendi (Kőcsey-u.) 2. Telefon 165

Saját készítésű férfi, női és
gyermek-
cipők, szandálok, fehér ci-
pők legolcsóbb árban szerezhetők be
CZERNOCZKI
cipőgyárlételeben, strada Marasesti
7. (Kossuth-u. 3.) 1701

Nem is hiszi

milyen megtönynyebbulést
nyuj sok viszontagságunk
közepette

DIANA

sósbornszesz
állandó használata. Szer-
vezetünk állandó képessé-
gét már kora ifjúságunk-
tól fogva ápolnunk kell.
Semmiféle szerrel sem
érhetjük ezt el oly bisto-
san, mint a 13678

DIANA

sósbornszeszszel.

Utleveleket 55 leiert láttamozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger János cipőkereskedése Bulev. Reg. Maria (An-
drassy-tér) 20. és Weiss Dávid nagykereskedése Str. Marasesti (Kossuth-utca.)

Csak az új linoleum-üzletben lehet olcsón és jól vásárolni, ahol jóminőségű 200 cm. széles linoleumot 400 leitől futószőnyeget 80 leitől kezdve. Rumliarut. kocsivisznat legjutányosabban árul

Kramer Béla, Str. Metianu (Ferral-utca) Hunyadi-palota

Apró hirdetések

Uzletek.

VEGYESKERESKEDÉS más vállalkozás miatt lakással eladó Mosotzy-telep Str. Budai Deleanu 9. 2130

EGY jóforgalmu szatócs és vendéglő egy szobás lakással a belvárosban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2201

KIFUNO külvárosi vendéglő nyári helyiséggel, fűszerüzlettel, teljes berendezéssel, áruval, vendégszobákkal, istállóval, kedvező szerződéssel, kétszobás lakással 180.000 Leiert eladó. Uranus, főpostával szemben. 13023

Ellátás.

URICALÁDNÁL izletes házikoszt intelligens uriemberek részére kapható. Cim a kiadóban. 2141

Különféle.

KERÉKPÁROKAT. varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész. Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

ASSZONYOK. leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható varró- és szabásztanfolyam van Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet udvari feljárattal. 12971

KISEBB RAKTAR vagy pincehelyiség a főtér közelében kerestetik. Cim a kiadóban. 2124

TÜZIFA szállításhoz tökéletes társat keresek. Cimem kiadóban. 2168

LUGOSI BOHN CSERÉP
falcs és hódfarku.
TORDA CEMENT
RÉGI VASUTI SINEK
és mindennemű építési anyag eladás:
STEINER JÓZSEF
okl. építész, építőmester
Anyagtelep: ÖVARTER.
Szabadalmazott állványszerkezettel **épülettartozást** olcsón vállal.
Szabadalmazott PFEIFER üreges vasbeton födém képviselő.
IRODA: Strada Closca No. 7. (Szent László-utca.) 2236

Kerestetik

vidékre megbízható leány aki jól számolni tud, házi kisasszonynak, (árva leány előnyben részesül, aki özvegy asszonynak az üzlet és háztartásban segédkezne s románul is beszél.

Jelentkezni lehet Aradon Str. Tribunalu Axente 8. (Damjanich utca 28.) szám alatt, míg leveleket Wallinger hirdetője továbbít.

VICTOR MARGUERITTE

franciául **La Garconne**

magyarul **LERBIER kisasszony** legényélete

Kapható KELET hírlapirodában.

Mocraan

(Apateleken) 4 1/2 holtas elsőrendű szőlő három szobás kőházzal, pincével, felszereléssel olcsón eladó. Bővebbet Wallinger irodában. 13236

Tordai uborkás, befőttes

és préselt áru eredeti gyári árban kaphatók nagyban és kicsinyben. Óriási választék valódi karlsbadi porcellán ebédlő, kávé, moeca, tea készletekből, modern dísz tárgyak, vilány esillárok, valódi bőr utazótáskák, ridikülök, pénztárcák.

Modern képeretkezés legolcsóbban beszerezhető:

MAURITIU FISCHER
MÓR 13106
ARAD, Neuman-palota.

Olajfestmények

neves festőktől, elutazás miatt olcsón eladók. Cim: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 13236

Jótorgalmu

kávémérés, élelmiszertüzet vegyeskereskedés, vendéglők, esetleg lakással piac-tér közelében, valamint más célra alkalmas üzletek eladók. Bővebbet WALLINGER irodában. 13236

„Megbizás“ vállalat

Srt. Horia (Széchenyi-u.) 2.
Eladó kisebb nagyobb magán- és házak elfoglalható lakásokkal — gazdálkodásra alkalmas 2 szobás házak nagy kertekkel — házak üzlet és kocsimával helyben és vidéken — szállodák vendéglővel helyben és vidéken — fűszer és élelmiszer üzlet lakással — földök tanyáival — szőlők felszereléssel Eladó kivándorás miatt erdélyi városban villanyerőre berendezett gőzcsoda teljes felszereléssel. — Továbbá 20 vagon cserhasábia, 5 vagon hegyaljai bor.
Eladó ebédlőbutorok, salongarnitúrák zongorák irodaszekrények, tükrök, asztalok diványok, porcellán étkezőszerviz 12 személyes abrosz szalvétával, kézimunkák stb. Vétel- és eladásra előjegyzünk minden ingatlant s ingóságot.

„Megbizás“ vállalat
Strada Horia (Széchenyi-utca) 2.

PÁRISI

legújabb modellek paletok

costümök

ruhák

HOLZER

divatáruházában 13693

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 9.

Csodás hatású arcszépítő és finomító a

Földes MARGITCREME

és **MARGITSZAPPAN**

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépsít. Pár napi használat után szüntet szep-
lőket, májfoltokat, bőrképzéseket, rá-
cokkat, redőket és minden bőrbajt. Az
arc pár napi használat után üde, ham-
vas, rózsás lesz. 13695

Dr. Földes és Hehs Margiterna gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13695

Legolcsóbb bevásárlási forrás
benzin, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Ferral-u.) 14. : Telefoa 914

Nagy gyakorlatu

angol mester

előkelő londoni kiejtéssel órákat ad kezdőknek. Külön kurzus haladókknak és tisztviselőknak

levelezés elsajátítására.

Cim Kelet hírlapirodában. 13105

UTLEVELEK

ÉS ISKOLAKÖNYVEK

GYORS ES CSINOS

BEKÖTESET

OLCSÓN

VALLAJA

AZ

ARADI KOZLONY
KÖNYVKÖTESETE.

PÖRTLAND CEMENT

(nagyban és kicsinyben kapható az)

Aradi Kereskedelmi és Aruforgalmi R.-T.-nál,

mely ajánlja a marosparti gyártelepén készített minden méretű

vasbetonárut

u. m. faltéglákat, csöveket, oszlofeket, kutgyűrűket, kádakat, etető és itatóvályukat bármily mennyiségben. Elvállal mindenféle cement munkálatokat, melyekre ingyenes árajánlatokkal szolgál. Központi irodahelyiség:

Arad, Bohus-palota, Iparbank helyiség. Telefonszám: 8-80.

KÉPES LAPOK

eladásával foglalkozik Ön?

EDDIG várnia kellett bizonytalan ideig, míg külföldről megjött megrendelt áruja, idejébe és fáradságába került, míg elvégezte a vámolást, azonkívül sohasem tudta előre hogy mennyibe fog kerülni áruja? Mindezekről

megkímélheti magát,

ha személyesen, posta útján vagy utazóknál által nálunk szerzi be azükeletét.

Képes levelező-lapokban

Állandó nagy raktár angol, olasz, német stb. újdonságokról.

Látképek, román népviseletek, művészlapok, világpista stb.

ELDAS CSAKIS NAGYBAN.

DÖRI művészeti aquarell- és olajfesték, festővaszon, faáru, tus és tintagyár Magyar-romániai képviselő. 13472

„SZIRMAI „NOVUM“

bizományi, adás-vételi és hirdető iroda.

ARAD.

Str. Tribunalu Axente (Damjanich-u.) 14.

VALLALJUK

házak, üzletek, birtokok, szőlők adás-vevésének közvetítését mérsékelt díjazás mellett.

Motor Automobil r.t.

BUDAPEST, IV. Eskü-tér 8.

Telefon 143-44.

4/16 HP „GRADE“ németországi két-
tűlétes legolcsóbb sportautója 80 km.
sebesség 100 km-re 6 liter fogyasztás
Hihetetlen jó rugózás a legrosszabb
utakra.

Képviselő atavó Erdély részére.

Drogeria

Budapesten, Andrassy-ut
legelőnyösebb helyén,
nagy portálos front, 12 kirakattal,
fényes berendezéssel, áruaktár-
ral, nagy vevőkörrel egészség-
okok miatt eladó.
Nem szakembernek szakszerű
támogatás biztosítva.

Ajánlatok:

„Biztos egzisztencia 83012“

Schwarz József

hirdető irodájába,
Budapest, Andrassy-ut 7. keretnek.

Irodaszolgát

jó bizonyítványokkal,
kinek irattári keze-
lésben jártassága van,
felvez az

Aradi Kötő és Köt-
szövőgyár r. t. ...

2205

Bizalmi állást

keres 25 évig volt önálló aradi
kereskedő, bármilyen szak-
mában. Perfect német.
Utlevele van. — Cimeket
Kelet hírlapirodába kér. 13105

Rongy gépek tisztogatására
megvételre keres-
tetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Brilliansárut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron veszek: Kun ékszerész, Arad.

Apró hirdetések.

Levelezés.

SAJÁT LAKÁSSAL rendelkező intelligens urinő ismeretszert keresi közép-korú tisztviselő. Leveleket „Kellemes időtöltés” jellegre a kiadóba kér. 2227

Házasság.

NEGYVENNYOLO ÉVEN felül, iparos özvegye 70.000 Lei értékű ingatlannal férjhez menne 55-60 év körüli iparoshoz. Leveleket „Barna asszony” jelleggel Wallinger hirdetője továbbít. 13236

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 300

KISZOLGALO LEANY a papírszakmától felvétetik. Cim a kiadóban. 1894

CSEPLŐGÉPÉSZ, elsőrendű, kinek cséplési körzete biztosítva van, gépkezelésért a kereslet felében részesülhet. Cim Haasz-iroda Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. 13522

ADÓVALLOMÁSOK kiállítását és beadását felelősség mellett olcsón vállalom. Str. Gozdu (Szent István-utca) 4. 2108

ALKITÁST, JAVÍTÁST és vegyes kézimunkát vállal Szilágyi Sándorné, Str. Vantului (Szél-utca) 1b) 2195

RENDES MINDENES azonnal felvétetik Cim a kiadóban. 2200

TAKARITÓNÓ 1 órai munkára 200 Lei havii fizetéssel felvétetik. Cim kiadóhivatalban. 2203

MINDENES leányt keresek kis családhoz jó fizetéssel. özv. Kleiné. Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 11. II. 2209

INTELLIGENS fiatal özvegy asszony, ki a háztartás minden ágában jártas, jobb háznál házvezetőnői, vagy ehhez hasonló bizalmi állást keres. Szíves megkereséseket „Vidékre is megyek” jellegre a kiadóba kér. 2212

SZÓLÓKEZELŐ PINCEMESTER, fiatal, nős, megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 13834

JÓIRASU leányt pénztárhoz, ügyes boltiasszisztent és kifizető fiút keresek. Cim Kelet hírlapiroda. 13106

ÉGETŐ MESTERT keresünk cement-égető kemencékhez. Ajánlkozások irásában a cementgyár igazgatóságához intézendők Gurahonra, fizetési igény megjelölésével. 2234

IN BANK oder Industrie sucht deutsche Korrespondentin mit 4 jährigen Praxis Stelle Zuschriften erbeten „Arad” Administration. 2221

VIZSGÁZOTT ápolónő betegek mellé ajánlkozik Strada Pescarului (Thokoly Imre-utca) 57. 2210

SZMIRNA és perzsa munkák nyírását jutányos áron vállalja Ifj. Rákóczy József Str. Veliciu (Lipót-utca) 10. 2226

TISZTVISELŐT keresünk, aki perfiékt román-magyar nyelvű, lehetőleg németül is tudjon és a gépirásban kellő gyakorlatú legyen. „Alpha” vegyészeti-gyár. 2228

HUSZONÓT ÉVES intelligens leány, ki jól főz, háztartás minden ágában jártas, magányos urhoz házvezetőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2229

PERFECT HÁZIVARRÓNÓT keresek. Cim a kiadóban. 2232

PINCEMESTER, raktárnoki, vagy hasonló állást keresek. Vidékre is megyek. Cimeket a kiadóba kérek. 2223

GYERMEKTELEN házaspár keresettik, hol az asszony mint szakácsnő fizetés-sel alkalmazva lesz. Kaufman, Strada Románului (Zrinyi-utca) 4. sz. 13104

MINDENEST keres három tagu család. Bulev. Regele Ferdinand 45. 2235

Vétel és eladás.

MUNKÁS ingek 125 Lei. Színes férfi zefír ingek 2 gallérral 175 Lei. Férfi zokni minden színben 15 Lei. Női harisnya 17 Lei. Flor harisnya 45 Leitől Szűcsnél, a Motor-állomással szemben. 3189

VALÓDI cérna flor női harisnyák (fekete, barna és színes) 65-75 Leig kapható Strasser divatruházában, szemben a Lutheránus-templommal. 1796

KERTI GARNITURA, jókarban levő, lehetőleg nádból készült, alkalmi áron megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 600

AGY ELÉ perzsa szőnyeg, futó szőnyeg, ezüst tálak, fülbevaló igazgyöngy gyel, antik gyűrű, antik pohár, keleti kézimunka, 6 személyes étkező szervizek, kávés és mokka szerviz, gyertyatartó, szövet és csipke függönyök, dísz tárgyak, gobelin képek, kávés asztalneműk, lenvászon ágyszatok, nyári paplan, stb. eladó. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

GŐZCSEPLŐKÉSZLET Hoffherr cséplővel, Umrath loomobill eredeti magánjáró nyolcas, Horváth Rezső Strada Anton Mocioni (Orczy-utca) 26. 2213

VICTORIA, Timişana, Crişana, Aradana bankrészevények, összesen 300 darab eladók Strada Bratianu 13. könyvkötészet. 2194

ELADÓ egy Hoffherr és Schranz gyártmányu 1912. évbeli cséplőgarnitúra, Jungston-gyártmányu aratógép. Nofkin Antal Vinga, 547. házszám. 2193

VERMOREL-permetező, kénporozó eredeti, valamint System Vermorel, készleten előnyösen Kovács Soma Társánál. Aradon. 2214

ALIG HASZNÁLT fekete tavaszi kosztüm eladó. Strada Barjiu 18. (Rákóczy-utca) 25. 2233

ELADÓ egy 8 HP. Schuffevorth loomobill, hozzá egy 6 HP. Magy. Áll. cséplőszekrény, teljes felszereléssel, üzemképes állapotban, Micluta Sabin Chertis p. Sebis, jud. Arad. 13105

NŐI raglan kabát, alig használt, olcsón eladó. Strada Episcopul Radu 24. (Magyar-utca 24.) 2237

ELADÓ fehér róka boa, fél hálószoba berendezés nagy tolettükörrel és egy új ebédlő kredenc. Strada Mijlocul 33. (Közép-utca 6.) 13235

PERZSA és silkón kabát 10.000 Lei, angol rakette, svéd torna, karnisok, 6 szék, gyönyörű ebédlő asztal, hálószobák stb. olcsón eladó. Comisszió, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 2225

ELADÓ négykerékű kézikocsi. Kálmán Jenő, Strada Consistorului (Batthyány-utca) 32. 13104

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Elz-palota. 18576

VESZEK könyvtárakat, hanglegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi ívek és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvös munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

CPYINGOFFICE letró, sokszorosító iroda. Körlevelek speciális gépeken készítenek. Szegefü írógépvállalata Strada Luther 1. Telefon III. 13731

CSOMAGOLO PAPIROK TEKERCSEBEN és ivékben legolcsóbban kaphatók Knieszer papirkereskedőnél, Str. Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 13565

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 89 sz. 10655

KITUNÓ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hanglegyek. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

JUMPER horgoló és kötősejtek, bluzpamutok megérkeztek. Modern előnyomda. Erneszt kézimunka üzlet, színház mögött. 1795

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón, Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

HALOSZOBÁ-BERENDEZÉS elutazás miatt sürgősen eladó. Str. Marasesti (Kossuth-utca 21) 47. 2019

FAGYLALT APPARATUS 4-5 literes szelencével eladó. Megtekinthető Arad, Strada Doamna Purgly Lajosné-u. 180. 2037

HÁLÓSZOBÁ cserezsznyefából, ebédlő kitűnő állapotban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2133

FARAGOTT hálószoba, trolli tölgyfa ebédlő, salongarnitúra, szőnyeg, függönyök, antikei szekrények eladók. Gázgyár, I. emelet. 13102

EBÉDLŐ SZŐNYEG 3X2, két valódi szőnyeg, ebédlő asztal, 6 bősék, szervizek, tükrök, háló és uriszobák olcsón kaphatók Comissio Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. Veszek mindennemű szőrmét. 2161

MAGÁNJARÓ 8-as Máv. cséplőgarnitúra olcsón eladó. Arad-Gái, Szerb-utca 6. 2165

HÁLÓSZOBÁ, értékes butorberendezésem eladom szőnyegekkal, stb. együtt. Cimem kiadóban. 2169

ELEGÁNS mahagoni ebédlőberendezés 22.000 Leiert eladó. Uranus, főpostával szemben. 13023

BIKÁT, 2 éveset, importált slementháli anyától, köztenyésztésre elsőrendű. — Ajánl Háromi-gazdaság, Strada Eminescu 5. 13523

ELADÓ szőlőprés és önműködő szőlőpermetező. Sága Strada St. Ilie (Eke-utca) 16. 2191

EGY fodrász-üzlet berendezés eladó. Özv. Szabeni Józsefné Chioroc (Gyórok.) 2208

ELADÓ jókarban levő stráikocsi és 2 lóra való szerszám. Str. Episcopul Ciogorariu (Vécsey-utca) 9. 2207

LEKASZÁLANDÓ prima lucerna 2 hold papírgyár mellett eladó. Cim kiadóhivatalban. 2204

FÜSZERÜZLETI berendezés eladó Dömötör cimpfestő Központi Takarékpénztár épületében. 2211

FÉHÉR öntött vas emailrozott, teljesen új fürdőkád és egy Fajanz mosdó felszereléssel eladó. Cim kiadóban. 2220

HAJAT veszek, Fischer modern hajmunka vállalata Strada Mărăsesti (Kossuth-utca) 58. 2216

MICHELIN autogummi Stock gvári raktár Kovács Soma Társánál. Arad. 2215

BÉKEBELI zsaket eladó. Megtekinthető délelőtt Strada Mărăsesti (Kossuth-utca) 12. ajtó 4. 13235

FAJTISZTA, csodaszép nüstény splec kölyökkutyák eladók Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 57. 2231

Ingatlan.

BIZTOS TŐKEBEFEKTETÉSEK. Piac-tér közelében 3 szobás magánház kerttel. — Liget közelében két ház 8 szobás lakásokkal. — Marospart közelében magánház 3 szobás lakással. — Két bérlés együttesen 370 ezer Leiert. — Üzletház Aradon és a vidéken 70 ezer Leiert 300 ezer Leig. — Malmok, földbirtokok, szőlők, fűszerüzletek, vendéglők, eladók. Haasz-iroda, Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. Magyar-ház. 13-23

STRADA ROMÁNULUI (Zrinyi-utca) 3a) Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10. számú házak eladók. Értekezni lehet ugyanott háztulajdonosnál. 2250

MAGÁNHAZ eladó, villany, vízvezeték és fürdőszobával. Azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 2160

STR. RÁZBOENI (Apaffy-utca) 42. számú magánház eladó. 2192

ALKALMI VÉTELEK magánházakban, bérlőházakban, üzletekben, vendéglőkben Lukácsnál, Strada Popescu (Edelspacher-utca) 20. 2202

HÁROM hold löhere föld egy évre kiadó. Kozsán Tódor Nyomásköz 13. Calea Curtici (Kürtösi-ut.) 2198

STR. DR. ROMUL VELICIU 26. (Lipót-utca 24.) számú ház két lakással eladó. 2199

SAROK, ÜZLETHÁZ, adómentes, Str. Rázboeni (Apaffy-utca) 1. szilárd épület elfoglalható üzlethelyiséggel, lakással, 320□ telekkel, melléképületekkel, gyönyörű kerttel eladó. Bővebbet Strada Vasile Paguba (Báthory István-u.) 45. 2206

HÁZ négy szobás lakással eladó. Knézich-utca 9. 2219

KÉT JÓKARBAN levő bérlőház elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. 2218

CSINOS magánház 3 szoba, elő- és fürdőszoba eladó. Ormay Norbert-utca 2. (Wagongyár közelében.) 2217

Apróhirdetéseket lásd a 11-ik oldalon

Amerikába, Braziliába és más államokba szóló utlevélre fényképet előírás szerint leggyorsabban készít: **Villanyfényképezés, Str. Eminescu (Deák F.-utca).**

Utlevelekre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a **KELET-hírlapiroda** szerez, **Str. Alexandri Salacz-u. 1**